

14

Årsrapport 2014

Primærnæringsinstituttene

Nøkkeltall, instituttpresentasjon og bruk av basisbevilgningen

Årsrapport 2014

Primærnæringsinstituttene

Nøkkeltall, instituttpresentasjon og bruk av basisbevilgningen

© Norges forskningsråd 2015

Norges forskningsråd
Drammensveien 288
Postboks 564
1327 Lysaker

Telefon +47 22 03 70 00
Telefaks: +47 22 03 70 01
post@forskningsradet.no
www.forskningsradet.no

Omslagsdesign: Design et cetera AS

Oslo, juni 2015

ISBN 978-82-12-03429-7 (pdf)

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Innhold

1	Innledning.....	1
2	Omtale av instituttene med rapport for bruk av grunnbevilgningen	2
2.1	Institutter som omfattes av det resultatbaserte finansieringssystemet	2
2.1.1	Bioforsk	2
2.1.2	Bygdeforskning	6
2.1.3	NILF	9
2.1.4	Nofima AS.....	13
2.1.5	SINTEF Fiskeri og havbruk AS	17
2.1.6	Skog og landskap.....	22
2.1.7	Veterinærinstituttet	26
2.2	Forvaltningsinstituttene utenfor basisfinansieringssystemet.....	29
2.2.1	Havforskningsinstituttet	30
2.2.2	NIFES	33
3	Utvikling på indikatorene i det resultatbaserte finansieringssystemet	36
3.1	Institutter som omfattes av finansieringssystemet	36
3.2	Havforskningsinstituttet og NIFES	38
4	Tabeller med nøkkeltall for 2014	39

1 Innledning

Årsrapporten for forskningsinstituttene for 2014 kommer i tillegg til Forskningsrådets ordinære årsrapport. Rapporten for 2014 er kun publisert på Forskningsrådets nettsted og består av én samlet rapport og rapporter for de enkelte instituttarenaer. Disse rapportene er basert på bidrag fra instituttene selv og data innhentet av NIFU på oppdrag fra Forskningsrådet.

Rapporteringen fra primærnæringsinstituttene for 2014 omfatter de sju instituttene som er med i det resultatbaserte finansieringssystemet:

- Bioforsk
- Norsk senter for bygdeforskning (Bygdeforskning)
- Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
- Nofima AS
- SINTEF Fiskeri og havbruk AS
- Norsk institutt for skog og landskap (Skog og landskap)
- Veterinærinstituttet

I tillegg omfatter rapporteringen de to forvaltningsinstituttene som ikke er med i basisfinansieringssystemet:

- Havforskningsinstituttet
- Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES)

Denne rapporten gir først (kapittel 2) en kort presentasjon av de enkelte institutter med en oversikt over de mest sentrale nøkkeltall og rapport for bruken av grunnbevilgningen i 2014 og deretter en oversikt over utviklingen på indikatorene i det resultatbaserte finansieringssystemet (kapittel 3).

Siste del av rapporten er tabeller med nøkkeltall for primærnæringsinstituttene i 2014.

2 Omtale av instituttene med rapport for bruk av grunnbevilgningen

I forbindelse med innrapporteringen av nøkkeltall har det også for 2014 vært en dialog mellom instituttene, NIFU og Forskningsrådet i forhold til klassifisering av ulike inntekter og kvalitets-sikring av nøkkeltallene. De etterfølgende tabeller for de enkelte institutter er basert på de avklaringer og de nøkkeltall som forelå ved utgangen av mai 2015.

2.1 Institutter som omfattes av det resultatbaserte finansieringssystemet

2.1.1 Bioforsk

Nettsted: www.bioforsk.no

Bioforsk blir fra 1. juli 2015 en del av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO): www.nibio.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2014 sammenliknet med 2013						
	2013		2014		2013	2014
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Økonomi					Ansatte	
Driftsinntekter					Årsverk totalt	416
Basisbevilgning	87,7	21	80,8	19	Herav kvinner	213
Forvaltningsoppgaver	77,9	18	80,0	19	Årsverk forskere	231
Bidragsinntekter	89,0	21	73,3	18	Herav kvinner	112
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	65,6	15	62,7	15	Andel forskerårsv. (%)	56
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad	169
Offentlig forvaltning	32,8	8	30,5	7	Herav kvinner	75
Næringslivet	42,3	10	57,4	14	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,73
Utlandet	13,3	3	17,4	4	Doktorgradsstudenter ved instituttet	24
Øvrige inntekter	15,8	4	16,5	4	Herav kvinner	15
Sum driftsinntekter	424,4		418,6		Avlagte doktorgrader (totalt)	7
					Herav kvinner	2
Driftskostnader	437,7		426,1		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	139
Driftsresultat	-13,3	-3,1	-7,5	-1,8	Antall artikler i antologier	27
					Antall monografier	0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,43
						1
						0,45

(*) Inkl. evt. STIM-EU midler

Bioforsk har sin faglige plattform innenfor landbruk og matproduksjon, plantebiologi og plante-helse, miljø og ressursforvaltning. Organisasjonens faglige profil og markedsorientering er både nærings- og forvaltningsrettet – regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Bioforsk har også en viktig beredskapsmessig rolle i forhold til nasjonal matsikkerhet, mattrygghet og plante-helse.

Bioforsk er organisert som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, men driftes og har rammevilkår som en ordinær oppdragsbasert prosjektorganisasjon. Bioforsk har i 2014 gjennomført en omfattende reorganisering med sikte på å tydeliggjøre og styrke fokuset på fag og marked. Den nye strukturen ble formelt igangsatt 1. januar 2015, men siste halvår 2014 var i realiteten en interimperiode. Dette innebærer at fysisk lokalitet ikke lenger er grunnstrukturen i instituttets mål og resultatstyring. De tre fagdivisjonene Landbruk, Plante-helse og Miljø med tilhørende fagseksjoner (totalt 17) utgjør grunnstrukturen i det reorganiserte Bioforsk. I forlengelsen av den faglige reorganiseringen ble det mot slutten av året satt i gang prosesser med sikte på å gjennomgå

den geografiske strukturen til Bioforsk. Dette arbeidet sluttføres i 2015. Instituttet vil fortsatt ha en tydelig regional rolle og tilstedeværelse, der den geografiske strukturen fortrinnsvis vil ha en strategisk funksjon i forhold til faglige og markedsmessige mål. De interne prosessene i Bioforsk er gjennomført parallelt med prosessene som høsten 2014 ble initiert som følge av vedtaket om å fusjonere NILF, Skog og landskap og Bioforsk. Integrasjonen av de tre instituttene er en krevende og omfattende sak som er et betydelig organisatorisk grep innenfor instituttsektoren. De tre fusjonerende instituttene er forutsatt å videreføre sin faglige virksomhet innenfor rammene av det nye instituttet.

Bioforsk har et stort mangfold i fag og kompetanse og opererer innenfor et komplekst markedssegment med stor bredde i prosjektportefølje og kundegrupper. I overkant av 60 % av aktiviteten er akkvisisjonsbasert. Bioforsk har også et betydelig omfang av prosjektaktiviteter i andre sektorer enn landbruk og landbruksrelaterte miljøspørsmål.

Den internasjonale aktiviteten er utviklet videre i 2014, ikke minst har det vært positiv utvikling i forhold til Kina. Klimasmart landbruk, god agronomi og utfordringer i krysningsspunktet mellom matsikkerhet/mattrygghet på ene siden og miljø- og ressursproblematikk på den andre siden står sentralt i mange prosjekter. Dette er rammene for aktivitetene i India og Sørøst-Asia samt Kina. Det har vært betydelig innsats mot Horisont 2020, men foreløpig med begrenset tilslag. Flere større prosjekter er innvilget innenfor i EØS-avtalens forskningsfond.

Inngangen av nasjonale prosjekter er jevnt god, men vil naturlig svinge tematisk i takt med faglige prioriteringer, utlysninger og etterspørsel i ulike markeder. Forskningsrådet og FFL/JA utgjør en sentral del av porteføljen, men andre offentlige aktører spiller også en viktig rolle i det totale prosjektilfanget. Kunnskapsutviklingsmidlene fra LMD er avgjørende for at Bioforsk skal kunne opprettholde sin kunnskapsbase for nasjonal beredskap knyttet til matsikkerhet, mattrygghet, plantehelse og miljø.

Disponering av basisbevilgningen i 2014

Basisbevilgningen (bevilgningstall) fra Forskningsrådet (midler fra LMD) til Bioforsk i 2014 var 80,8 mill. kroner, en nedgang fra 85,9 mill. kroner i 2013. I tillegg fikk instituttet 1,8 mill. kroner i strategiske midler (SIS) fra Klima- og miljødepartementet (KLD).

Strategiske instituttsatsinger

Tabellen på neste side viser igangværende SIS-er i Bioforsk (midler fra LMD).

De seks hovedsatsingene som ble etablert i 2012, samt to mer begrensede satsinger, er alle videreført i 2014. Total økonomisk ramme er i overkant av 20 % av samlet basisbevilgning. Satsingene har til formål å bidra til kompetanseutvikling innenfor kjernevirksomheten for å sikre at instituttet videreutvikler kompetanse for å fylle samfunnsrollen både som et landbruksinstitutt og et miljøinstitutt. Satsingene brukes også som et virkemiddel i internasjonalt forsknings-samarbeid og har i 2014 også vært grunnlaget for interne opplæringsprosesser innenfor prosjektledelse.

I tillegg deltar Bioforsk i en strategisk instituttsatsing på matområdet (2012 - 2016) sammen med Nofima, NILF og Veterinærinstituttet.

Tittel	Varighet	Budsjett (mill. kroner)		Formål
		2014 Totalt		
Kvart-SIS Terroir	2012-2014	0,7	2,1	Formålet har vært å utvikle basiskunnskap om grunnlaget for beitebaserte husdyrprodukt med særpreget
Kvart -SIS Kjemisk økologi	2012-2014	0,6	1,8	Formålet har vært å bygge opp kunnskap om kjemisk økologi som varig løsning for kontroll av skadeinsekter
Produksjonsorienterte SIS innenfor jord- og hagebruk	2012-2016	4,3	20,1	
SIS-Radkulturer				Formålet med satsingen er å utvikle kompetanse som gjør Bioforsk bedre rustet til å håndtere prosjekter knyttet til lønnsom og bærekraftig kvalitetsproduksjon av poteter og grønnsaker.
SIS-Frukt og bær				Formålet er utvikling og vedlikehold av Bioforsks kompetanse innenfor frukt- og bærkulturene, med fokus på bygging av et team med komplementær FoU-kompetanse innenfor plantefysiologi, plantehelse, genetikk og bioteknologi.
SIS-Grovfôr				Overordna mål er å vedlikeholde og videreutvikle Bioforsk sin kompetanse på avlings- og kvalitetsutvikling hos fôrvekster og hvordan disse komponentene utnyttes og avveies i norske driftssystemer for kjøtt og mjølkeproduksjon.
SIS-Korn				Formålet er vedlikehold og etablering av riktig kompetanse slik at Bioforsk sin kornforskning også framover skal ha konkurransekraft, alene og i samarbeid med andre, til å skaffe prosjekter og skape resultater innenfor etterspurte problemstillinger.
Choices and opportunities for sustainable use of phosphorus in food production	2012-2016	2,4	10,6	Develop a basis for enhanced utilization of phosphorus (P) in both soils and secondary products, to ensure adequate long-term P supply to plant production and limit P runoff causing eutrophication.
Vannmiljø og jordbruk i fremtidens klima	2012-2016	2,8	13,7	Den overordna målsetningen til prosjektet er å øke kunnskapen om jordbrukets påvirkning på vannkvaliteten i et endret klima. Dette er bl.a. relevant i forbindelse med gjennomføring av vannforskriften (EUs Rammedirektiv for vann).
PlantStrength - Strengthening the basis of sound plant protection	2012-2016	2,4	11,6	Prosjektets hovedmål er å øke forskningskompetansen innenfor integrert plantevern for å møte dagens og fremtidens krav til matsikkerhet og mattrygghet. Prosjektet fokuserer på plantehelse og plantevern i korn fordi korn er en av de viktigste råvarene for mat og fôr.
Bioaktive naturstoffer fra terrestriske nordlige systemer	2012-2016	2,4	9,4	Målet er økt kunnskap om bioaktive naturstoffer fra terrestriske nordlige systemer; identifisere kommersielt interessante bioaktive stoffer og kunnskap om reguleringen av disse.
Effects of landscape change on biodiversity: tools for knowledge-based management	2012-2016	1,5	7,0	In this strategic project the main target is to establish a scientific platform to answer the need for knowledge that governmental nature- and environmental management has within the theme cultural landscape, biological diversity and nature monitoring.

Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter

Om lag halvparten (ca. 40 mill. kroner) av den totale basisbevilgningen i Bioforsk allokteres direkte til de syv faglige resultatene (eksisterende organisasjon i 2014), og disponeres av senterdirektør innenfor respektive fagområder til fem spesifiserte formål (i tråd med føringene fra Forskningsrådet). Forskningsdirektøren har for 2013 og 2014 gitt en særskilt føring på at minimum 30 % av tildelt ramme skal benyttes til å stimulere vitenskapelig publisering.

Foruten til vitenskapelig publisering, formidling og doktorgradsutdanning (se nedenfor), benyttes en betydelig del av disse midlene til faglige utviklingsaktiviteter (utredninger, analyser, enkle undersøkelser, verifisering av innovasjonsideer) som kan ha potensial i framtidig prosjekt-etablering. For å stimulere til faglig nytenkning og utvikling, samt nettverksbygging, er det også etablert prosedyrer hvor alle forskere i Bioforsk kan søke om midler til konkrete aktiviteter fra en sentral pott disponert av forskningsledelsen. Som et ledd i utviklingen av ny organisasjon er det også disponert midler til fagstrategiske prosesser innenfor de 17 nye fagseksjonene som fra 1. januar 2015 utgjør grunnstrukturen i de tre divisjonene i Bioforsk.

Egenandel i forskningsprosjekter

Bioforsk har en restriktiv praksis på bruk av grunnbevilgning i prosjekter, så sant det ikke er særskilte strategiske forhold som tilsier slik bruk. Det er etablert rutiner som regulerer og målretter hvilke områder og formål egen grunnbevilgning kan benyttes til:

- Egenandel EU-prosjekter – 25 % av samlet budsjetttramme. I 2014 hadde Bioforsk 15 aktive FP7-prosjekter.
- Støtte til prosjektfinansiert doktorgradsutdanning der dette er nødvendig for å få oppfinansiert og slutført stipendiatprogrammet.
- Ekstraordinær publiseringsstøtte eller supplerende analyser og investeringer for å utløse synergier i igangværende prosjekter.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Strategier og aktiviteter fra tidligere år er videreført i 2014. Internasjonal og nasjonal nettverksbygging har høy prioritet. Det er avsatt spesifikke personalressurser for å følge opp ulike aktører i matkjeden, og det gjennomføres ulike typer arrangementer for kommunikasjon og kunnskapsutveksling. Den årlige nasjonale Bioforsk-konferansen og det regionale (i nord) Hurtigrute-seminaret er i så måte eksempler på viktige arrangementer og tiltak. Internasjonalt er i særlig grad posisjonering i forhold til Horisont 2020, samt Kina, India og Sørøst-Asia gitt høy prioritet. Det arbeides også målbevisst med sikte på å etablere FoU-samarbeid i Afrika. Interne reisestipend er etablert for å stimulere til deltagelse i det internasjonale forskersamfunnet, i form av kortvarige eller langvarige reisestipender, støtte til konferansedeltagelse og annen form for nettverksbygging. Det er også etablert opplegg for å knytte til seg topp kompetanse fra utlandet i interne bistillinger (10-20 % omfang) – i 2014 fem personer, i tillegg til opplegg for utenlandske gjesteforskere innenfor strategisk viktige områder for Bioforsk. Det er dedikert personalressurser for å støtte opp om EU-forskningen (akkvisisjon og administrativ støtte) samt etablert regionale landkoordinatorer. For å understøtte og tydeliggjøre den internasjonale satsningen er det etablert et «International Office» tilknyttet forskningsledelsen.

Doktorgradsutdanningen er en viktig del av kompetanseutviklingen i Bioforsk. Mellom 20 og 25 personer er på det jevne involvert i en utdanningsprosess mot doktorgrad i instituttet.

Kandidatens arbeid er integrert i organisasjonens øvrige forskning med veiledning og oppfølging fra aktive forskere fra egen stab ut over det formelle fra tilknyttet universitet.

Bioforsk har i 2014 videreført innsatsen for å styrke den vitenskapelige publiseringen, gjennom et støtteapparat bestående av dedikert kompetanse i matematisk statistikk, intern referee, mentorer, språkvask og kurs i vitenskapelig publisering og retorikk. I tiltakene ligger også økonomiske bidrag til selve publiseringsarbeidet, både i form av timestøtte (se over ang. føring på bruk av distribuert grunnbevilgning), til skrivearbeid og finansielle incentiver for øvrig ved gjennomført publisering.

Vitenskapelig utstyr

Relativt anstrengt økonomi har medført begrensninger på den totale investeringen i anlegg og utstyr i 2014. Mindre enn 5 mill. kroner av grunnbevilgningen er benyttet til vitenskapelig utstyr, hvorav litteraturløst utstyr utgjør rundt 1 mill. kroner.

STIM-EU

Bioforsk ble tildelt 502 343 kroner i STIM-EU midler basert på året 2013 fra Norges forskningsråd. Bioforsk mottok ikke nye STIM-EU midler basert på året 2014. STIM-EU midlene er brukt på posisjoneringstiltak i forhold til Horisont 2020 innenfor fire satsingsområder/aktiviteter:

1. Med makroalger mot EU: Makroalge økosystem, makroalger og akvakultur.
2. Invaderende arter i EU: IAS og biodiversitet, verktøy for tidlig varsling.

Bygdeforsknings hovedmål er å drive fremragende og relevant forskning, være et nasjonalt og internasjonalt knutepunkt for rurale studier, drive relevant forskningsformidling, være en attraktiv samarbeidspartner, ha en profesjonell organisasjon, motiverte og kompetente medarbeidere samt en robust økonomi. Forskningsstrategiene er å videreutvikle posisjonen som et internasjonalt ledende forskningsmiljø på empiri-nær forskning innenfor rurale studier, spesielt på områdene:

- Lokalsamfunn, bygdeliv, livskvalitet, helse og kultur
- Ressursforvaltning, miljø, landskap og utmark
- Næringsutvikling, landbruk, havbruk, foretaksøkonomi og verdikjeden for mat
- Kommunal- og regionalutvikling, samhandling bygder og byer, sentrum og periferi

Bygdeforskning har også strategier for å styrke posisjonen på utrednings- og evalueringsoppdrag, formidling av forskningsresultater og brukermedvirkning, internasjonalisering, akkvisisjon, prosjektstyring og videreutvikling av selskapets alliansestrategi. Instituttet har en klar strategi om vekst og en konkret målsetting om å ha minimum 30 forskere innen 2020.

Også 2014 ble et godt publiseringsår for Bygdeforskning og 16 artikler ble trykt i 13 ulike vitenskapelige tidsskrifter med fagfelle vurdering. Dette viderefører en svært god publiseringstrend for instituttet. Like viktig som vitenskapelig publisering er formidling av forskning og denne holdt seg på et svært høyt nivå også i 2014. Det ble gitt 80 vitenskapelige presentasjoner på internasjonale og nasjonale konferanser og fagseminarer. Videre ble det holdt en rekke populær-vitenskapelige foredrag og Bygdeforskning hadde mange medieoppslag; blant annet 121 kronikker, faglige kommentarer, anmeldelser o.l. i dagspressen og tidsskrifter.

Publikasjonsserien *Forskningsglimt* har som mål å formidle forskning på en kortfattet og brukervennlig måte. I 2014 ble det utgitt ett Forskningsglimt om tema «Vinn-vinn»: Samarbeid og utvikling i kystturismen. Formidling via internett blir stadig viktigere. Bygdeforskning har derfor et løpende arbeid med å forbedre utforming og funksjonalitet av hjemmesiden og har egne profiler på Facebook og Twitter. Videre har Bygdeforskning et opplegg for egne prosjektnettsider, som skal gjøre informasjon fra prosjektene lettere tilgjengelig for interesserte.

Bygdeforskning er svært aktivt ved internasjonale konferanser, og flere i staben deltar i programkomiteer og leder sesjoner, blant annet under Verdenskongressen i sosiologi i Yokohama i juli 2014, der instituttet hadde en rekke paperpresentasjoner. Samtidig er også nordisk samarbeid viktig. Bygdeforskning var i 2014 arrangør for konferansen "Nordic ruralities – thriving and declining communities". Konferansen ble første gang arrangert i Sverige i 2010, og i Finland i 2012. Konferansen er et møtested og formidlingsarena for nordiske forskere med interesse for samfunnsvitenskapelige spørsmål innenfor bygdestudier/regionalforskning, hvor utfordringer og utvikling i de nordiske bygdesamfunnene er fokus, forskningsresultater utveksles og nettverk bygges. Årets konferanse samlet ca. 80 forskere fra de nordiske landene, og ca. 70 paper ble presentert i arbeidsgrupper og som foredrag i plenum. Bygdeforskning gjennomførte konferansen i samarbeid med Universitetet i Øst-Finland, Universitetet i København, Sveriges Landbruksuniversitet og Universitetet i Akureyri. Konferansen ble støttet av Forskningsrådet og Trondheim kommune.

Bygdeforskning, sammen med NTNU og SINTEF, fikk besøk av Landbruks- og matminister Sylvi Listhaug den 23. september der hun ble orientert om instituttets arbeid og om koblingene mellom utdannings- og fagmiljøene på og rundt NTNU, og potensialet ved å styrke samarbeidet mellom NMBU og forskningsmiljøet i Trondheim.

To forskere disputerte i 2014 til graden PhD ved NTNU; en i sosiologi og en i geografi. I tillegg fikk to forskere gjennom ekstern vurdering sitt arbeid vurdert til å tilfredsstillende de krav og omfang som kreves for et professorat (Forsker I).

Disponering av basisbevilgningen i 2014

Basisbevilgningen (bevilgningstall) fra Forskningsrådet til Bygdeforskning i 2014 var 8,129 mill. kroner, en nedgang fra 8,859 mill. kroner i 2013. I tråd med omleggingen av ordningen med SIS-er inkluderer dette midler til egne strategiske instituttsatsinger. Midlene til strategiske satsinger anvendes i tråd med retningslinjene for grunnbevilgningen. Det har gjort instituttet bedre i stand til å bygge og videreutvikle forskningskompetansen og bygge ny kunnskap for å initiere egen forskning og gjennomføre et aktivt og nytenkende formidlingsarbeid.

Strategiske instituttsatsinger (2,549 mill. kroner)

Datainnsamlingen for *Trender i norsk landbruk* ble gjennomført i januar og februar 2014. Dette var den sjuende gangen undersøkelsen ble gjennomført (første gang i 2002). Spørreskjemaet består av spørsmål som måler ulike sider ved sosioøkonomiske forhold ved norsk landbruk og utformes slik at resultatene er sammenlignbare over tid. 2014-undersøkelsen er i noen grad omarbeidet i forhold til tidligere undersøkelser for å fange opp nye trekk ved norsk landbruk. Totalt besvarte 2350 bønder undersøkelsen, og utvalget er representativt for norske bønder. Dataene benyttes i ulike prosjekt ved Bygdeforskning og hovedfunn er presentert i en egen rapport (Storstad og Rønning, 2014). I motsetning til tidligere år ble årets rapport utarbeidet som en analyserapport og ikke som en ren frekvensrapport.

I 2011 ble den første *Lokalsamfunnsundersøkelsen* gjennomført, som et langsiktig nytt faglig initiativ. Dette er en landsomfattende undersøkelse til et representativt utvalg av befolkningen. Denne skal lede til nysatsingen *Norsk bygdebarometer* hvor formålet er å måle "trykket" på den sosiale og kulturelle tilstanden i Bygde-Norge. Lokalsamfunnsundersøkelsen ble gjennomført for andre gang i 2014. Spørreundersøkelsen skal etter planen gjennomføres med jevne mellomrom for å bygge en tidsserie av datamaterialet. I 2014 er det også påbegynt en antologi redigert av Bygdeforskning (utgis på Cappelen akademiske forlag), med arbeidstittel "Lokalsamfunnet i dag", med både interne og eksterne bidrag.

I 2014 ble det brukt 395 000 kroner til å avslutte det strategiske instituttprogrammet MATSATS som var en videreføring og avslutning på programmets fase 1 fra 2013. Fase 2 ble ikke videreført i 2014 som tidligere planlagt på grunn av en betydelig reduksjon i grunnbevilgningen for 2014.

Forprosjekter/Idéutviklingsprosjekter (0,629 mill. kroner)

I 2014 er idéutvikling knyttet til strategisk alliansebygging prioritert. Det er arbeidet med å videreutvikle forskningssamarbeidet kalt NORGOS, som er et strategisk samarbeid mellom Bygdeforskning, Bioforsk, NILF og Skog og landskap. Det ble i 2014 videreført et utredningsarbeid i regi av NORGOS, hvor de fire instituttene utredet hvordan eksisterende data, etablerte databaser, andre FoU-verktøy og instituttene kompetanse, kan utnyttes bedre ved å se dem i sammenheng og i et tverrfaglig perspektiv. NORGOS endret navn til BIKUBEN da Nofima og Veterinærinstituttet sluttet seg til samarbeidet i løpet av året. BIKUBEN ledes av Bygdeforskning, og har fått innvilget nettverksstøtte fra Forskningsrådet for ytterligere å styrke samarbeidet på tvers.

Egenandel i forskningsprosjekter

Det er ikke brukt midler til egenandeler i EU-prosjekter eller lignende i 2014.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling (4,951 mill. kroner)

Aktiviteter på dette feltet er i hovedsak knyttet til en rekke tiltak i forbindelse med nettverksbygging, konferansedeltakelse, kurs, arbeid med faglig kvalitetssikring og kvalitetsutvikling, samt dekning av utgifter med doktorgradsstipendiater og egenfinansiering av Bygdeforskningsdagen.

Vitenskapelig utstyr

Bygdeforskning har i 2014 ikke brukt grunnbevilgning til vitenskapelig utstyr. Hittil har instituttet dekket slike kostnader over drift som fordeles kostnadsmessig på all virksomhet.

Internasjonalt samarbeid

Bygdeforskning har som en del av sin internasjonaliseringsstrategi som mål å delta i internasjonalt finansierte prosjekter. I tillegg til å delta i COST-nettverk og nordiske nettverksprosjekt, er Bygdeforskning med som norsk partner på prosjektet "Healthy growth: From niche to volume with integrity and trust". Målsettingen med prosjektet er å bygge kunnskap som kan være til nytte for utvikling av nye økologiske verdikjeder og nye muligheter for økologiske produsenter. Prosjektet finansieres over CORE Organic II.

Bygdeforskning har et stort og aktivt internasjonalt nettverk av ruralforskere, blant annet fra Canada, Amerika, Australia, New Zealand og en rekke land i EU. Disse inngår i instituttets forskningsprosjekter og utgjør en viktig ressurs for gjensidig utveksling av kompetanse. Instituttet har blant annet samarbeidsavtaler med professor Hugh Campbell fra New Zealand, som er professor i sosiologi og leder for institutt for Sociology, Gender and Social Work ved The University of Otago, og med professor Mark Shucksmith, OBE, direktør ved Newcastle Institute for Social Renewal, Newcastle University. Bygdeforskning er også i ferd med å bygge opp et bra nettverk i Øst-Europa.

I den nye strategiplanen til Bygdeforskning er et av hovedsatsingsområdene å få økt andelen av internasjonalt finansierte forskningsprosjekter, hovedsakelig gjennom Horisont 2020. Instituttet deltar i fem forskjellige søknadsløp mot ulike EU-program, inkludert Horisont 2020, som avgjøres i 2015. Videre deltar instituttet i en referansegruppe i Forskningsrådet for EU-satsinger og benytter PES-ordningen aktivt.

STIM-EU

Bygdeforskning har i 2014 ikke mottatt midler fra STIM-EU.

2.1.3 NILF

Nettsted: www.nilf.no

NILF blir fra 1. juli 2015 en del av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO): www.nibio.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) har som visjon er å være det ledende norske kunnskapsmiljøet innenfor landbruks- og matvareøkonomi og en attraktiv samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt. Oppgaven til NILF er å utvikle og formidle kunnskap om forvaltning av landbruks- og matressurser. Styret vedtok høsten 2014 en ny strategisk plan fram til 1. juli 2015 da NILF skal slås sammen med Bioforsk og Norsk institutt for skog og landskap til Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO). Som del av denne strategien ble det også fastsatt en egen strategi for internasjonalt forskningssamarbeid.

Fram til 1. oktober 2014 hadde NILF tre fagavdelinger. Blant annet for bedre å utnytte synergiene mellom utredninger (hovedsakelig markedsprosjekter), økonomisk statistikk og analyse og forskning, ble avdelingen for utredning (AU) lagt ned som egen avdeling og de ansatte ble innplassert i de to andre fagavdelingene; Avdeling for økonomisk statistikk og analyse og Avdeling for økonomi og samfunnsforskning. Samtidig ble det etablert fire faggrupper på tvers av de to fagavdelingene; faggruppe foretaksøkonomi, faggruppe landbrukspolitikk, faggruppe verdikjede og faggruppe miljø- og ressursforvaltning. Faggruppene skal legge til rette for kompetanseheving, prosjektutvikling, strategiske satsinger, publisering og fagfellestøtte.

Nøkkeltall 2014 sammenliknet med 2013							
	2013		2014			2013	2014
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)			
Økonomi					Ansatte		
Driftsinntekter					Årsverk totalt	63	61
Basisbevilgning	12,1	21	11,3	20	Herav kvinner	24	23
Forvaltningsoppgaver	24,0	42	25,7	44	Årsverk forskere	23	23
Bidraginntekter	2,8	5	2,9	5	Herav kvinner	6	6
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	6,7	12	9,1	16	Andel forskerårsv. (%)	37	38
Andre driftsinntekter					Antall ansatte med doktorgrad	16	15
Offentlig forvaltning	4,7	8	3,1	5	Herav kvinner	3	4
Næringslivet	5,0	9	4,0	7	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,7	0,65
Utlandet	0,8	1	1,3	2	Doktorgradsstudenter ved instituttet	3	5
Øvrige inntekter	1,6	3	0,6	1	Herav kvinner	1	1
Sum driftsinntekter	57,7		58,1		Avlagte doktorgrader (totalt)	0	0
					Herav kvinner	0	0
Driftskostnader	58,2		58,0		Vitenskapelig produksjon		
					Antall artikler i periodika og serier	20	26
Driftsresultat	-0,4	-0,8	0,1	0,2	Antall artikler i antologier	1	0
					Antall monografier	0	0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,56	0,65

(*) Inkl. evt. STIM-EU midler

Den vitenskapelige publiseringen i 2014 var noe høyere enn i 2013 og 2012, om enn noe lavere enn i rekordåret 2011. Det ble publisert i alt 24 artikler i tidsskrifter med fagfellevurdering. Tre av disse artiklene ble publisert i tidsskrifter på nivå 2. Det ble holdt 44 vitenskapelige presentasjoner på nasjonale og internasjonale seminarer og konferanser i 2014. I tillegg ble det utgitt flere forskningsrapporter og notater i NILFs serier. Den populærvitenskapelige formidlingen var også stor i 2014, med mange aviskronikker, intervjuer og foredrag.

NILF er et lite forskningsinstitutt, men har likevel en stab med høy kompetanse innenfor samfunnsøkonomi, landbruksøkonomi, miljø- og ressursøkonomi, statsvitenskap og sosiologi. To av forskerne, som er fast ansatt på heltid, har fått tilkjent professorkompetanse. En professor ved Høgskolen i Lillehammer og en ved Universitetet i Oslo er fast ansatt i deltid ved NILF. Fire andre professorer er engasjert på deltid. Ut over disse har 14 andre medarbeidere doktorgrad og en medarbeider har fått tilkjent doktorgradskompetanse. Ved utgangen av 2014 var det videre fem medarbeidere som arbeidet med sine doktorgradsavhandlinger, hvorav fire er stipendiater og én er fast ansatt som forsker III. Ytterligere en stipendiat startet i NILF i begynnelsen av januar 2015, og enda en stipendiat vil bli tilsatt våren 2015. Ti av NILFs ansatte er seniorrådgivere med lang erfaring og spisskompetanse innenfor sitt felt, og deltar i større eller mindre grad i forskningsfaglig virksomhet i tillegg til arbeid med økonomisk statistikk og dokumentasjon.

Det store, fireårige forskningsprosjektet «Governing food in a globalising environment. Innovation and market strategies in Norwegian food supply chains (GOFOOD)», som var et samarbeid mellom NILF og Bygdeforskning, Statens institutt for forbruksforskning og NMBU, ble avsluttet i 2014. Prosjektet var finansiert av Forskningsrådet (Bionær). NILF har ellers hatt

finansiering fra Bionær av prosjektet «Exploring preferences among citizens and politicians for agriculture and agricultural policy», som avsluttes i 2015. To nye, store samarbeidsprosjekter med finansiering av Bionær startet opp i 2014 («Securing triple bottom line outcomes from bioenergy development and innovation in rural Norway (TRIBORN)» og «The Past, Present and the Future: Sales Forecasts, Consumer Attitudes, Demographics and Economics (FORECAST)»). I 2014 var NILF samarbeidspartner i ytterligere 14 prosjekter finansiert av Bionær og andre programmer i Forskningsrådet. NILF er videre involvert i JPI-prosjektet FACCE MACSUR sammen med Bioforsk og Institutt for husdyr- og akvakulturvitenskap ved NMBU. I tillegg var NILF involvert i 14 prosjekter finansiert av Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA) i 2014, hvorav fire var utredningsprosjekter.

I 2014 ble det i Avdeling for økonomi og samfunnsforskning arbeidet på over 50 forsknings- og utredningsprosjekter. Hoveddelen av forskningen i NILF er finansiert av Norges forskningsråd, forskningsmidler over jordbruksavtalen og Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter. NILF har i 2014 også hatt flere forsknings- og utredningsoppdrag direkte fra brukere innenfor offentlig forvaltning og næringsliv.

Tilslaget på nye forskningsprosjekter i 2014 var akseptabelt for NILF. Det ble tilslag på en søknad til Bionær om dyrevelferd, «Realisation of animal welfare goals in Norway's food sector», med oppstart i 2015. En annen søknad som NILF deltok i til Bionær, SMARTCROP, ble også innvilget. NILF er videre samarbeidspartner til Bygdeforskning i et prosjekt om rådgivning av bønder innvilget av FFL/JA (Matfondavtale) som starter opp 1. april 2015. Prosjektsituasjonen i NILF ser alt i alt god ut når NILF 1. juli 2015 blir en del av det nye NIBIO.

Disponering av basisbevilgningen i 2014

Basisbevilgningen (bevilgningstall) fra Forskningsrådet til NILF i 2014 var 11,338 mill. kroner, en nedgang fra 12,110 mill. kroner i 2013.

Styrking og videreutvikling av forskningskompetanse og forskningskvalitet er sentralt for å kunne leve opp til visjonen om å være det ledende norske kunnskapsmiljøet innenfor landbruks- og matvareøkonomi og være en attraktiv samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt. Det er derfor lagt stor vekt på målrettet bruk av grunnbevilgningen for 2014 til meritterende forskning (vitenskapelig publisering), forskerutdanning/-rekruttering, kompetanseutvikling, utvikling av nye prosjektideer, nettverksbygging og formidling.

Strategiske instituttsatsinger

NILF startet i 2012 opp to egne, flerårige strategiske satsinger;

- Den ene satsingen, «Grounded Innovation», har som formål å analysere, utvikle og forme innovasjonssystemer som samtidig kan forbedre velferd, sosial rettferdighet, økonomisk utvikling og miljømessig bærekraft. I 2014 ble det benyttet vel 2,3 mill. kroner til denne satsingen mot 1,75 mill. kroner i 2013 og nærmere 2 mill. kroner i 2012. Satsingen vil bli videreført i 2015. Midler fra denne strategiske instituttsatsingen har bl.a. gått til publiseringsaktiviteter, nettverksbygging og til arbeid med to søknader til Horisont 2020 med NILF som koordinator.
- I den andre satsingen, «Value chain adaptation in unstable times: Policies and strategies in the food sector», har det blitt lagt stor vekt på vitenskapelig publisering og formidling, men også på nettverksbygging med tanke på samarbeid om framtidige prosjektsøknader. Denne satsingen brukte 1,5 mill. kroner i 2014, 1,5 mill. kroner i 2013 og 2 mill. kroner i 2012. Satsingen ble avsluttet ved utgangen av 2014.

I tillegg deltar NILF i en strategisk instituttsatsing på matområdet (2012 - 2016) sammen med Nofima, Bioforsk og Veterinærinstituttet.

I 2014 ble det utviklet to nye strategiske instituttsatsinger i NILF, «Handel, markedsrett og regulering av verdikjeden for mat» og «Politiske og økonomiske analyser for framtidig matproduksjon», som starter opp i 2015. Samlet legges det opp til å bruke 40 til 45 prosent av grunnbevilgningen til de tre strategiske instituttsatsingene i 2015.

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter

NILF deltok i 2014 aktivt i "4 pluss 2" faglig samarbeid, bl.a. gjennom plattformen Bikuben, med tanke på å utvikle tverrfaglige prosjekter. Forskningsrådet innvilget en søknad fra Bygdeforskning (på vegne av alle deltakerne) om nettverksstøtte til Bikuben-samarbeidet. NILF har i 2014 deltatt i utvikling av flere prosjektskisser til FFL/JA (Matfondavtale) og Bionær, og flere av disse resulterte i full prosjektsøknad. NILF har tatt et særskilt ansvar for å lede et "4 pluss 2" samarbeid knyttet til reindrift. En søknad om midler fra reindriftsavtalen ble avslått, men fikk god faglig bedømmelse.

Egenandel i forskningsprosjekter

Grunnbevilgningen har i 2014 blitt benyttet til å dekke en egenandel i forskningsprosjektet GOFOOD med knapt 200 000 kroner som delvis finansiering av et doktorgradsstudium knyttet til prosjektet. NILF brukte 60 000 kroner i 2014 for å dekke en egenandel i prosjektet AGROPRO som gikk til veiledning av en doktorgradsstipendiat på prosjektet.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Grunnbevilgningen har i 2014 blitt benyttet til delvis finansiering av ett doktorgradsstudium i avslutningsfasen utenom de to knyttet til GOFOOD og AGROPRO, som er nevnt foran. Selv om våre doktorgradssatsinger ofte krever betydelig innsats av egne midler fra grunnbevilgningen før doktorgrad er oppnådd, mener vi at det er viktig for utviklingen av forskningskompetansen at et institutt som NILF med sin høye andel anvendt forskning, fortsatt kan bidra til forskerutdanningen. Noen medarbeidere har fått midler fra grunnbevilgningen til å kunne delta på kortere eller lengre kurs. NILF har også benyttet grunnbevilgningen for å finansiere veiledning av flere masterstudenter og til flere gjesteforelesninger ved universiteter og høyskoler.

Som i tidligere år har grunnbevilgningen i stor grad blitt benyttet til å finansiere slutføring av flere artikler i etterkant av prosjektenes avslutning. Grunnbevilgningen har også i noen grad blitt brukt til populærvitenskapelig formidling i form av avis-kronikker og foredrag. I tillegg har grunnbevilgningen i 2014 blitt benyttet til å dekke kostnader ved deltakelse med vitenskapelige presentasjoner på seminarer og konferanser der dette ikke kunne dekkes over prosjekter.

NILF hadde i 2014 en stimuleringsordning for seniorforskere med 100 timer pr. forsker til faglig virksomhet som fagfelle-vurdering, publisering, undervisning, foredrag m.m. og en bonusordning som premierer vitenskapelig publisering i tidsskrifter med fagfelle-vurdering eller i bøker på forlag med fagfelle-vurdering. Høsten 2013 ble det innført en bonusordning for populærvitenskapelig formidling i form av kronikker og leserinnlegg i norske aviser og artikler i fagtidsskrifter, som er videreført i 2014.

Vitenskapelig utstyr

Midler fra grunnbevilgningen har i 2014 ikke blitt benyttet til innkjøp av vitenskapelig utstyr.

Internasjonalt samarbeid

Flere av de vitenskapelige artiklene som har fått støtte fra grunnbevilgningen, er blitt skrevet i samarbeid med utenlandske forskere. Flere medarbeidere i NILF har fått støtte fra grunnbevilgningen til å bygge nettverk overfor utenlandske forskere, blant annet gjennom støtte til deltakelse på seminarer eller konferanser med vitenskapelige presentasjoner og til studiereiser til utlandet. Midler fra grunnbevilgningen er videre brukt til fire prosjektsøknader til Horisont 2020.

STIM-EU

NILF har i 2014 ikke mottatt midler fra STIM-EU.

2.1.4 Nofima AS

Nettsted: www.nofima.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2014 sammenliknet med 2013							
Økonomi	2013		2014		2013	2014	
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)			
Driftsinntekter					Ansatte		
Basisbevilgning	80,7	16	83,2	16	Årsverk totalt	370	335
Forvaltningsoppgaver	0,0	0	0,0	0	Herav kvinner	202	186
Bidraginntekter	151,1	30	177,0	34	Årsverk forskere	209	193
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	57,1	11	52,2	10	Herav kvinner	105	98
Andre driftsinntekter					Andel forskerårsv. (%)	57	58
Offentlig forvaltning	4,9	1	7,9	1	Antall ansatte med doktorgrad	149	143
Næringslivet	175,7	35	157,7	30	Herav kvinner	82	77
Utlandet	28,7	6	41,2	8	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,71	0,74
Øvrige inntekter	6,8	1	7,8	1	Doktorgradsstudenter ved instituttet	18	19
Sum driftsinntekter	505,0		527,0		Herav kvinner	11	11
					Avlagte doktorgrader (totalt)	10	4
					Herav kvinner	7	2
Driftskostnader	494,8		491,4		Vitenskapelig produksjon		
					Antall artikler i periodika og serier	169	151
Driftsresultat	10,2	2,0	35,5	6,7	Antall artikler i antologier	4	10
					Antall monografier	0	0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,57	0,42

(*) Inkl. evt. STIM-EU midler

Nofima AS – Matforskningsinstituttet – er Norges største næringsrettede forskningsinstitutt innenfor marin- og landbasert matindustri. Selskapet hadde ved årsskiftet 2014/2015 om lag 345 ansatte (386 i 2013) fordelt på lokaliteter over hele landet. Omsetningen i 2014 var på 527 mill. kroner mot 505 mill. kroner i 2013. Nofima AS har forskningsavdelinger i Tromsø, Bergen, Sunndalsøra, Ås og Stavanger. Nofima AS har hovedkontor og forretningsadresse Tromsø.

Nofima leverer forskning og løsninger av høy kvalitet som bidrar til å styrke konkurransevnen, innovasjonstakten og lønnsomheten hos instituttets kunder. Kundene kommer fra akvakultur-næringen, fiskerinæringen, land- og havbasert matindustri, fôr- og ingrediensindustrien, farmasøytisk industri og offentlig forvaltning, og Nofima har et utstrakt samarbeid med disse for å komme fram til de beste løsningene. Forskningskompetansen er bred og dekker hele verdikjeden innenfor akvakultur, og vesentlige deler av kjeden innenfor fiskeri- og matsektoren. Dette gjør at Nofima har en helt spesiell kompetanseprofil som sikrer tverrfaglig forskning og helhetlige løsninger for oppdragsgivere. Med sterk fokus på næringsrettet forskning og økende utfaktureringskrav ser Nofima det som en stor utfordring å opprettholde et tilfredsstillende nivå på den vitenskapelige publiseringen. Dette styrkes ytterligere av at instituttet de seinere årene har sett det som nødvendig å redusere antallet stipendiater betydelig på grunn av høye inntjeningskrav.

Nofimas visjon *Sammen skaper vi verdier* og selskapets verdigrunnlag *Engasjert, Nyskapende, Inkluderende og Ansvarlig* henspiller på selskapets rolle som tverrfaglig, næringsrettet forskningsinstitutt, der samspillet mellom instituttets ansatte, virkemiddelapparatet og næringsaktørene bidrar til verdiskaping i hele verdikjeden.

Nofimas forretningsplan retter seg mot oppdragsgiverne med fokus på hvordan forskning kan implementeres i næringslivet. I planen heter det: "Nofima er et næringsrettet forskningsinstitutt med et definert samfunnsoppdrag. Vårt primære fokus er å sikre næringsaktørene i verdikjedene for mat økt konkurransekraft og lønnsomhet."

Viktige hendelser og oppgaver i 2014 var:

- Suksessfull implementering av ny forretningsplan og sikring av omstillingsprosjektet 2013.
- Etablering av forskningsprosjektet CATCH I for å bidra til bedre kvalitet på torsk basert på levendelagring av torsk. Mars 2014.
- Nofima-forsker Sten Siikavuopio mottar sammen med Svein Kalvik, Polybait AS og SINTEF-forsker Ferdinand Männle årets Innovasjonspris fra Norges Forskningsråd. November 2014.
- Nofima ble tildelt Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) «Centre for Research-based Innovations in Controlled-environment Aquaculture» (CtrlAQUA). November 2014.
- Omlegging av selskapets pensjonsordning.
- Etablering av læringsarena med økt fokus på ledelse, prosjektgjennomføring og kvalitet.
- Fem avlagte doktorgrader, 169 vitenskapelige publikasjoner.

Nofimas forskning er delt inn i tre hovedområder for å ivareta instituttets samfunnsoppdrag, som også utgjør Nofimas tre forskningsdivisjoner:

Divisjon Akvakultur

Målet for forskningen er økt verdiskaping og bærekraft i akvakultur nasjonalt og internasjonalt. Kjerneområdene er innenfor avl og genetikk, fiskeernæring, fôrteknologi, fiskehelse og produksjonsbiologi (reproduksjon, produksjonsstrategier, velferd). Divisjonen har også et analyselaboratorium rettet mot spesialanalyser av fôr og ingredienser.

Divisjon Mat

Målet for forskningen er å bidra til økt verdiskaping i matindustrien gjennom optimalisering av produkter og måltider i forhold til helsemessig kvalitet, forstå sensorisk persepsjon og matopplevelse, bidra til trygg mat, optimal holdbarhet og redusert svinn, kunnskap om råvarekvalitet, effektiv produksjon, måling og styring. Divisjonen arbeider også med innovasjonsprosesser og fremtidsbilder.

Divisjon Fiskeri, Industri og Marked

Forskningen retter seg mot hele verdikjeden fra fangsthåndtering og slaktning, inklusiv levende mellomagring av fisk, til sluttproduktene er ute i markedet. I tillegg har divisjonen aktiviteter rettet mot forvaltningen av marine ressurser samt bruk av kystsonen til fiskeri, oppdrett og turistfiske. Kjerneområdene er næringsøkonomi og strategi, forbruker- og markedsforskning, informasjonslogistikk, råstoffkunnskap, prosess- og produktutvikling, holdbarhet og hygiene, samt restråstoff og marin bioteknologi.

Disponering av basisbevilgningen i 2014

Basisbevilgningen (bevilgningstall) fra Forskningsrådet til Nofima i 2014 var 83,151 mill. kroner, en økning fra 80,703 mill. kroner i 2013.

Strategiske instituttsatsinger

Rundt 14 % av basisbevilgningen ble i 2014 benyttet til strategiske instituttsatsinger (SIS), fordelt på fire ulike satsinger:

Tittel: Rognkjeks – produksjon og helse
Budsjett: 2014 (2,2 mill. kroner), 2015 (3,0 mill. kroner), 2016 (3,0 mill. kroner)
Formål: Å bygge kompetanse innenfor FoU-områder som er viktige for produksjon av rognkjeks i oppdrett, og bruk av rognkjeks som rensefisk.

Oppdrettsnæringen prioriterer bekjempelse av lakselus svært høyt, og bruk av rognkjeks har fått økende oppmerksomhet de senere år. Behovet for rognkjeks lar seg på sikt ikke dekke ved bruk av villfanget stamfisk. Det må derfor utvikles metodikk for effektiv produksjon av denne arten i en lukket oppdrettssyklus. Her er kunnskapsbehovet stort. Nofima har i samråd med næringsaktører identifisert flaskehalsen i rognkjeksoppdrett og fulgt dette opp i studier av transport av levende rognkjeksegg, samt miljøkrav og helseaspekter i oppdrett. Det er også utarbeidet en strategi for stamfiskforvaltning som sikrer genetisk variasjon og gir forslag til videre arbeid innenfor avl og genetikk. En har også startet utvikling av metoder for å kunne studere og påvirke fiskens tilbøyelighet til å spise lakselus.

Tittel: Epigenetikk
Budsjett: 2014 (2,6 mill. kroner), 2015 (3,0 mill. kroner), 2016 (3,0 mill. kroner)
Formål: Å utvikle epigenetiske verktøy og metoder for å studere hvordan stress i tidlige livsstadier påvirker Atlantisk laks.

Det er gjennomført studier av epigenetiske effekter av stress i tidlige livsstadier hos laks og torsk. En har i tillegg utviklet og etablert systemer for håndtering og analyse av store epigenetiske datasett. Disse systemene ble først testet på data fra torsk som har vært utsatt for ulike sjøvannstemperaturer i tidlige livsstadier. Tilsvarende data fra laks er under bearbeiding.

Tittel: RASTech – helse- og velferdsmessige forhold ved bruk av resirkuleringsteknologi
Budsjett: 2014 (1,5 mill. kroner), 2015 (3,0 mill. kroner), 2016 (3,0 mill. kroner)
Formål: Å optimalisere valg av teknologi, og medfølgende konsekvenser for fisken, i miljøstyrt oppdrett. Det fokuseres spesielt på resirkulering av vann for produksjon av smolt og postsmolt.

Nofima har gjennomført flere forsøk relatert til Resirkulering i akvakultur (RAS) og semi-lukkede anlegg i sjø der helse, velferd og ytelse hos fisken har vært sentrale tema. Nofima har på bakgrunn av instituttets kunnskap bidratt til at Mattilsynet og forvaltningen kan følge opp den raske utviklingen på feltet. I tillegg til eksperimentelle studier har instituttet arrangert konferansen «Fremtidens smoltproduksjon», den andre konferansen om resirkulering av vann i akvakultur, på Sunndalsøra i oktober 2014. Konferansen hadde meget god deltagelse med de fleste aktuelle norske industriaktører i tillegg til forskningsinstitusjonene. Nofimas posisjon innenfor RAS har også gitt instituttet muligheten til å hente inn og lede SFI CtrlAqua, som starter opp i 2015.

Tittel: Optimalisering av prosessering i sjømatindustrien (ProFekt)
Budsjett: 5,1 mill. kroner pr. år i perioden 2013-2017 (5 år)
Formål: Å styrke konkurransevnen i sjømatindustrien gjennom forskning og kompetanseoppbygging på områdene overflatepasteurisering, minimal varmebehandling, spektroskopisk analyse og teknologiske innovasjoner.

I det strategiske programmet ProFekt er hovedtema minimal varmebehandling for konservering knyttet opp mot spektroskopisk analyse og teknologiske innovasjoner. Her forskes det på hvordan ulike typer varmebehandling (overflateteknikker, tidsfaktor) kan styres og har effekt på produkt og kvalitet. I forsøk har en varmebehandlet fiskefilet (intakte fileter) og deretter gjennomført hyperspektral avbildning av filetene. Analyse av den spektrale avbildningen gir grunnlag for å estimere effekt av varmebehandling (måle oppvarming/temperaturbelastning). Dette er en type analyse som er relevant for Nofimas arbeid med metodeutvikling for hurtig analyse av mat.

I tillegg leder Nofima en strategisk instituttsatsing på matområdet (2012 - 2016) som gjennomføres sammen med Bioforsk, NILF og Veterinærinstituttet: "Pathogens in the food chain - persistence, elimination and risk management". Denne satsingen skal fremme økt og bærekraftig produksjon av trygg og holdbar mat av god kvalitet, samt bidra til redusert svinn og god ressursutnyttelse.

Forprosjekter / idéutviklingsprosjekter

I Nofima er forprosjekter og idéutviklingsprosjekter viktige for å avdekke fremtidige forskningsbehov og skaffe til veie grunnleggende kunnskap om fenomener og prosesser av viktighet for norsk industri. En utvikler også ny forskningsmetodikk og nye FoU strategier for spesifikke områder. Dette gir Nofima mulighet til å kunne initiere nye og større satsinger. Rundt 35 % av grunnbevilgningen ble i 2014 benyttet til slike prosjekter, og idéutviklingen har blant annet resultert i et verdikjedeprojekt (IPN) innenfor levendelagring av torsk.

Det er gjennomført forskningsaktiviteter innenfor en rekke områder: nye kilder for marine fettsyrer i fôr, kvalitetsoppfatninger om saltfisk i Spania, totalutnyttelse av snøkrabbe, FoU-strategi på makroalger, utnyttelse av børstemark og fiskeblod, produksjon av robust fisk, genotype-miljø samspill i fiskeavl, samt pigmentmetabolisme i fisk.

En vesentlig del av prosjektaktivitetene tar sikte på å utvikle nye forskningsmetoder. Aktivitetene i 2014 har omfattet mange ulike tema: sensorisk metodikk, statistiske analyser av mikrobiotadata, kromatografisk måling av størrelsesfordeling på proteiner og peptider, bestemmelse av fluor i marine ingredienser, pigment analyser i fiskemuskel, måling av nedbrytningsprodukter av protein, lipidanalyser, bioøkonomisk modellering, bioinformatikk tilknyttet avl og genetik, fordøyelighet av fôr i enkelfisk, evaluering av fôr-fordøyelighet generelt, utvikling av *in-vitro*-systemer for metabolismestudier, regenerering av fiskeskinn, smitte modeller for fiskesykdommer (bakterier / lakselus), svømmetrening av laks, måling av utholdenhet og hjertefrekvens (under svømming) hos laksesmolt, og *in-vitro* verktøy for studier av immunologiske problemstillinger hos fisk.

Opplistingen av aktiviteter innenfor ulike forskningstema over er ikke nødvendigvis utfyllende.

Egenandel i forskningsprosjekter

Rundt 14 % av basisbevilgningen ble benyttet til egenandeler. Dette er i hovedsak egenandeler i EU-finansierte forskningsprosjekter. En mindre andel er benyttet i Forskningsrådsfinansierte prosjekter.

Nettverksbygging, kompetanseutvikling, kvalitetssikring og internasjonalisering

Nofima disponerte i 2014 ca. 32 % av basisbevilgningen til aktiviteter i denne kategorien. I mange sammenhenger er nettverksbygging og kompetanseutvikling sterkt koblet.

Nettverksbygging gis høy prioritet og instituttets ansatte har hatt betydelig aktivitet på dette området i rapporteringsperioden. Tilstedeværelse på internasjonale og nasjonale fagkonferanser er et viktig tiltak i denne sammenheng, eksempelvis i regi av Forskningsrådet, NCE/ARENA, COST og WEFTA. Deltagelse på både tematiske spissede og brede fagkonferanser er en viktig del av arbeidet med å opprettholde og videreutvikle kompetansen hos forskerne, og bidrar samtidig til bygging av nettverk. Her profileres også instituttets forskningsaktiviteter gjennom foredrag og postere. En har også utført målrettet nettverksarbeid gjennom besøk ved utenlandske forskningsinstitusjoner, og ved at instituttet har vært vertskap for utenlandske gjesteforskere (av relativt kort varighet).

Som næringsrettet forskningsinstitutt prioriterer også Nofima deltagelse på møter der relevant næringsliv er samlet. Det er gjennomført en rekke besøk i industribedrifter, noe som er en viktig del av den interne kompetansebyggingen.

Nofima ønsker å stimulere forskernes engasjement innenfor den mer akademisk rettede delen av virksomheten. Dette innebærer at deler av basisbevilgningen i varierende grad er benyttet til gjennomføring/fullføring av doktorgradsarbeider, veiledning av master- og doktorgradsstudenter,

kvalitetssikring av forskningsresultater, vitenskapelig og populærvitenskapelig publisering, og referee-virksomhet for vitenskapelige journaler.

Vitenskapelig utstyr

Det har ikke vært anvendt midler av basisbevilgningen til anskaffelser av vitenskapelig utstyr.

Internasjonalt samarbeid

Det ble anslagsvis disponert 10 % av basisbevilgningen til internasjonalt samarbeid. Dette er aktiviteter som i hovedsak faller innenfor kategoriene «Egenandeler i forskningsprosjekter» og «Nettverksbygging og kompetanseutvikling». Disponert beløp er følgelig innregnet i anslag for de respektive kategorier.

Annet

Nofima har disponert ca. 5 % av tildelt basisbevilgning til drift av forskningsstasjonen på Sunndalsøra.

STIM-EU

Nofima har i 2014 ikke mottatt midler fra STIM-EU.

2.1.5 SINTEF Fiskeri og havbruk AS

Nettsted: www.sintef.no/fisk

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2014 sammenliknet med 2013						
Økonomi	2013		2014		2013	2014
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Basisbevilgning	21,6	11	22,5	11	Årsverk totalt	116 118
Forvaltningsoppgaver	0,0	0	0,0	0	Herav kvinner	42 44
Bidraginntekter	0,0	0	0,0	0	Årsverk forskere	99 101
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	57,5	30	48,4	25	Herav kvinner	31 33
Andre driftsinntekter					Andel forskerårsv. (%)	85 86
Offentlig forvaltning	14,0	7	13,2	7	Antall ansatte med doktorgrad	47 52
Næringslivet	87,5	46	99,4	51	Herav kvinner	15 20
Utlandet	8,0	4	13,1	7	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,48 0,51
Øvrige inntekter	0,0	0	0,0	0	Doktorgradsstudenter ved instituttet	9 5
Sum driftsinntekter	188,5		196,6		Herav kvinner	7 3
					Avlagte doktorgrader (totalt)	4 2
					Herav kvinner	3 1
Driftskostnader	179,8		190,9		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	47 41
Driftsresultat	8,7	4,6	5,7	2,9	Antall artikler i antologier	9 1
					Antall monografier	0 0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,31 0,35

(*) Inkl. evt. STIM-EU midler

SINTEF Fiskeri og havbruk AS inngår som ett av åtte forskningsinstitutter i SINTEF-gruppen. Selskapet representerer teknologisk kompetanse og bransjekunnskap for dagens og fremtidens sjømatnæring. Norges Fiskarlag og SINTEF er selskapets eiere med hhv 3,1 % og 96,9 %. Hovedaktiviteten er knyttet til SINTEF SeaLab i Trondheim, men selskapet har også virksomhet i Ålesund, Tromsø, Hirtshals i Danmark og Chile.

Under visjonen "*Teknologi for et bedre samfunn*" utfører selskapet teknologisk oppdragsforskning i nært og forpliktende samarbeid med andre SINTEF-institutter og NTNU. Universitetet i Tromsø er også en av mange andre samarbeidspartnere. Gjennom den integrerte forsknings- og utdanningsvirksomheten og nær kontakt til kunder og bransjeorganisasjoner bygger selskapet nettverk og forståelse for sjømatnæringas eksisterende og fremtidige behov.

SINTEF Fiskeri og havbruk AS arbeider langs eksisterende og fremtidige verdikjeder i sjømatnæringa. Hvert enkeltområde disponerer spesialutviklede laboratorier og erfarne medarbeidere som anvender sine spesialkunnskaper i tett samarbeid med næringsaktører. Ved å tilby ressurser enkeltvis, eller ved å kombinere ulike ressurser i flerfaglige arbeidsgrupper, fremstår selskapet som en attraktiv samarbeidspartner. Dette er understreket av en internasjonal komité som i 2014 evaluerte selskapet. Komitéen konkluderte også med at SINTEF Fiskeri og havbruk AS er blant de fem fremste forskningsinstituttene i verden på sitt område.

SINTEF Fiskeri og havbruks hovedområder er:

- *Fiskeriteknologi*; fartøy- og redskapsforskning, HMS og rekruttering, flåtens rammebetingelser og teknologivirkninger.
- *Havbruksteknologi*; havbrukskonstruksjoner, beslutningsstøttesystemer, teknologi for optimalisert drift og operasjon.
- *Prosessteknologi*; prosesser for bearbeiding av marint og landbasert råstoff til konsumprodukter, automatisering av foredlingsprosesser, håndtering og kvalitet på råstoff.
- *Marin ressursteknologi*; modellering og simulering av oseanografiske systemer inkl. økologi, nye arter i oppdrett, lavtrofisk produksjon inkl. tareproduksjon, marin bioprospektering.
- *Forskningsbasert rådgivning*; ringvirkningsanalyser, analyser av verdiskapingspotensialer, rådgivning for bedrifter og offentlig forvaltning, internasjonal forretningsutvikling.

2014 ble for SINTEF Fiskeri og havbruk AS et år med mange faglige høydepunkter. Et automatisert linesystem som kan anvendes på mindre fiskefartøyer er utviklet. Det er bl.a. utprøvd i både spanske og norske fiskerier. For ringnotflåten har man også utviklet et konsept for energisparing som gir styrmann og kaptein råd om hvordan fartøyet kan drives mest effektivt. Gjennom prosjektet LOGIFISK har man utviklet fire konsepter for overføring av fisk mellom merd og brønnbåt og andre teknologiske løsninger for å redusere smitte og øke kvaliteten på fisken. Innenfor prosesseteknologi har man utviklet nye førstehåndteringssystemer for stor kystflåte, og det er utviklet nye prosesser for å skape verdier for restråstoff. Tare er verdens største oppdrettsart. SINTEF Fiskeri og havbruk AS har det siste året også etablert metoder for å dyrke butare. Videre er det gjort studier av dyreplanktons distribusjon under nye klimatiske forhold, og man har avdekket at viktige arter vil endres dersom klimaet forandres i tråd med IPCCs klimascenarier. For sjømatnæringa har selskapet også gjort analyser av verdiskaping og sysselsetting, og det er gjennomført analyser av rammevilkår og virkemidler som påvirker innovasjonsprosesser.

Som et næringsrettet og teknologifokusert forskningsinstitutt får SINTEF Fiskeri og havbruk AS gode tilbakemeldinger fra sjømatnæringa. Innovasjonstakten er høy, og med det grønne skiftet i norsk økonomi forventes en økt etterspørsel etter forskningstjenester i tiden vi har foran oss.

Disponering av basisbevilgningen i 2014

Basisbevilgningen (bevilgningstall) fra Forskningsrådet til SINTEF Fiskeri og havbruk AS i 2014 var 22,497 mill. kroner, en økning fra 21,574 mill. kroner i 2013.

Basisbevilgningen er for 2014 blitt anvendt innenfor hovedkategoriene faglige satsinger (85 %), profilering og resultatspredning (7 %) og internasjonalisering (8 %). De faglige satsingene omfatter SFF, SFI, deltagelse i større konsernsatsinger i SINTEF, Gemini-sentre (samarbeid med

NTNU) samt egne strategiske satsinger. For internasjonalisering har selskapet fokusert på EU-forskning og fellessatsingen i Chile sammen med VESO.

Strategiske instituttsatsinger

SINTEF Fiskeri og havbruk AS har etablert fem strategiske instituttsatsinger (SIS) som i 2014 hadde et totalbudsjett på 11,2 mill. kroner. Disse bygger opp under instituttets formål og strategiske prioriteringer. Prosjektene har alle prosjektperioder fra 2013 til og med 2016 med en budsjettfordeling som vist i tabellen under:

Navn på satsing	Budsjett (1000 kr)			
	2013	2014	2015	2016
Marin bioteknologi	2311	2500	2500	2500
Fartøy- og redskapsteknologi (Catch 21)	3758	3700	3700	3700
Havbruksteknologi (Zite 2020)	3050	3000	3000	3000
Automatisering innenfor marin sektor (Automar)	1155	1200	1500	1500
Bærekraft og miljø	640	800	800	1000

En nærmere beskrivelse av de ulike satsingene er gitt i det følgende:

Marin bioteknologi

Delprosjekt A: BioMar Tek

Det overordnede målet er å forbedre dyrkingsteknologi for å frambringe nye marine råvarer som kan benyttes til mat, fôr, energi og kjemikalier.

I dette arbeidet skal det karakteriseres bestemte organismer fra valgte organismegrupper på lavere trofisk nivå, optimalisere disse stammene og utvikle best egnede dyrkingssystemer for å sikre god produktivitet og kostnadseffektiv produksjon. Økt produktivitet og redusert produksjonskostnad vil være avgjørende for å bringe disse typer råstoff fram til en mulig kommersiell anvendelse som både mat, fôr og energi. Det skal videre karakteriseres bestemte anvendelser av råstoffene basert på produksjonsteknologi /kostnad og kjemisk sammensetning av biomassen. Prosjektet er delt opp i tre ulike delprosjekter:

1. Dyrkingssystemer for valgte marine mikroalger til bestemte fokuserte anvendelser
2. Livsstadie-karakterisering og dyrkingssystem for utvalgte makroalger
3. Forbedrede dyrkingssystemer for ulike zooplanktonarter

I alle delprosjektene vil det være fokus på å utvikle ny teknologi for å oppnå en kostnadseffektiv produksjon. Det vil også være fokus på en helhetlig utnyttelse av råstoffet ved bruk av moderne bioteknologiske teknikker. I tillegg vil marked og nye muligheter bli undersøkt.

Delprosjekt B: BioMar ingredienser

SINTEF Fiskeri og havbruk AS har gjennom egeninnsats, grunnmidler og midler fra INFRA-programmet i Norges forskningsråd bygd opp en pilotpark (Norsk senter for marin ingrediens teknologi). Oppbyggingen er et viktig strategisk løft for å kunne bistå den biomarine ingrediensindustrien med fleksible og robuste løsninger for fremtidens prosessutfordringer. Utstyret gjør instituttet bedre i stand til å gjennomføre forsøk på ulike substrater og undersøke muligheter på til nå utnyttede arter og råstoff. Målet med satsingen er å:

- Øke intern kompetanse på modifisering av marine lipider og proteiner
- Sørge for å finne optimale prosess- og produksjonsbetingelser for industrien
- Bidra til innovative teknologiske løsninger for fremtidens marine ingrediensnæring

I arbeidet med å utvikle nye konsepter og prosesser vil det bli utviklet analyseverktøy og testet ut nye teknikker for modifisering av lipider samt raffineringsteknikker. Videre vil det være fokus på utvikling av proteinprodukter for både mat til mennesker og fôr.

CATCH 21

For å utnytte ressursene i havet mest mulig optimalt og lønnsomt, må det utvikles en fremtidsrettet og bærekraftig fiskeflåte. Dette innebærer en utvikling av mer effektive fangstmetoder og en bedre utnyttelse av alt fanget råstoff. Overordnet målsetting for satsingen er å:

- Skape verdier gjennom kunnskap, forskning og innovasjon
- Utvikle kunnskap og teknologi som tas i bruk i fiskerinæringen
- Være FoU-partner for fiskerinæringen og relaterte bransjer
- Utvikle ny biomarin industri

Satsingen skal utvikle instituttets faglige plattform, kompetanse og nettverk basert på næringens framtidige behov slik at instituttet kan:

- Levere løsninger for bærekraftig utnyttelse av biomarine ressurser for å styrke industriens konkurransekraft i et helhetlig perspektiv.
- Utvikle nye metoder tilknyttet eksisterende teknologiske forskningslaboratorier for fiskeriteknologi og fangsthåndtering.
- Gi premisser for samfunnsdebatt og politikktutforming innenfor fiskerinæringen.

Zite 2020

Formålet er å utvikle teknologisk kunnskap for bærekraftig vekst i norsk oppdrettsnæring. Fokus vil ligge på oppdrettslokaliteten, med dens tekniske system, driftsform og interaksjon med omgivelsene. Satsingen vil videreutvikle kompetansen ved SINTEF Fiskeri og havbruk AS og hos industri- og forskningspartnere for å stå rustet til å ta tak i sentrale utfordringer for fremtidens oppdrettsproduksjon. Det er forventet at kunnskapen som utvikles vil:

- Redusere negative miljøpåvirkninger fra norsk oppdrett
- Bedre utnyttelse av lokaliteter
- Muliggjøre bruk av nye områder og lokaliteter for oppdrett

Det vil arbeides innenfor tre hovedområder:

1. Interaksjon med omgivelsene
2. Konstruksjoner, utstyr og operasjoner
3. Kunnskapssystemer

Satsingen vil gi forskere anledning til å gjennomføre studier, publisere og ha nettverksaktiviteter på områder som er for unge og innovative for finansiering gjennom andre kilder.

AutoMAR

Innenfor fiskeri- og havbruk er det fortsatt stort behov for å automatisere en større del av de manuelle arbeidsoperasjonene for å opprettholde lønnsomheten og konkurransekraften gjennom hele verdikjeden i forhold til konkurransen fra lavkostland. Satsingen *AutoMAR* har som formål å utvikle instituttet på tvers gjennom fler- og tverrfaglig sammensatte prosjekter. Fokuset skal være en markedsrettet basisforskning som skal formidles gjennom publisering i nasjonale og internasjonale tidsskrift. Satsingen skal bidra til nettverksbygging og fri og uavhengig kommunikasjon av aktiviteter og resultater. Satsingen skal fokusere på en uavhengig forskningsinnsats mot utvalgte og aktuelle automatiseringsoppgaver innenfor fiskeri- og havbrukssektoren. Det vil være en kontinuerlig utvikling av forskerkompetanse og igangsetting av nye prosjekter innenfor et bredt område som prosess-teknologi, havbruksteknologi, fiskeriteknologi og marin ressursteknologi. Automatiseringsoppgaver finnes i hele verdikjeden fra oppdrett av settefisk/matfisk, høsting/fangst/fiskeri, håndtering og prosessering ombord og videreforedling av vill og oppdrettet fisk. I tillegg er det store automatiseringsutfordringer innenfor skalldyr- og algeproduksjon.

Bærekraft og miljø

Delprosjekt A: Future Containment Systems in Aquaculture (FCSA)

Hovedmålet er å utvikle kunnskap relevant for anvendelse i utvikling og forståelse av utfordringer og løsninger for fremtidens lukkede og semilukkede oppdrettssystemer, herunder levendefisk transportenheter, anlegg for yngel – settefisk, post-smolt og slaktefisk på land og i sjø. Dette gjøres gjennom følgende del- og resultatmål:

1. Etablere internasjonalt samarbeid med ledende FoU-aktører.

2. Utvikle og gjennomføre komparativ studie av økonomi og klimaavtrykk for produksjon av slaktefisk av atlantisk laks i åpent sjøbasert merdsystem versus produksjon i landbasert Recirculating Aquaculture Systems (RAS / resirkuleringsanlegg).
3. Utvikle kunnskapen om RAS og vannbehandlingssystemer.
4. Filtreringsmembran (MBR) som ny løsning i RAS systemer og filtrering av fiskepatogener.
5. Utvikle kunnskap om teknologi, velferd og ytelse av levendefisk transportløsninger.
6. Utvikle kunnskap om karbonavtrykk av fiskefôr produsert med "singel cell" som utgangspunkt.
7. Øke basiskunnskapen knyttet til forståelse av fysiologi og velferd hos atlantisk laks i intensive oppdretts- og transportsystemer.

Satsingen vil styrke instituttets faglige kompetanse og utvikle verktøy og metoder som kan anvendes for forskning, innovasjon og utvikling innenfor de områder (teknologi – biologi – kjemi) som er relevante for FCSA.

Delprosjekt B: Verdiskaping

SINTEF Fiskeri og havbruk har siden 2003 laget en årlig nasjonal ringvirkningsanalyse for norsk fiskeri- og havbruksnæring og denne satsingen er en videreføring av tidligere strategisk arbeid i instituttet. Målet for 2014 har vært å sette instituttet i posisjon, både i form av kunnskap og samarbeidspartnere, til å videreutvikle verdiskapings- og ringvirkningsanalysene av norsk sjømatindustri og tilknyttet leverandørindustri gjennom fire delprosjekter:

- i. Utarbeide en oversikt over leverandører til norsk havbruksnæring.
- ii. Fullføre arbeidet med en vitenskapelig artikkel om verdiskaping og ringvirkning av norsk sjømatnæring og publisere denne i *Aquaculture Management*.
- iii. Etablere et tettere samarbeid internt.
- iv. Etablere sterkere kontakt med relevante fagmiljø innenfor området, spesielt NTNU.

Som i Norge, har europeisk fiskeri- og havbruksnæring vært gjennom strukturelle endringer. Ved å videreutvikle denne kunnskapen og kompetansen i instituttet til også å omslutte Europeisk sjømatnæring, vil dette kunne generere prosjekter på lang sikt.

Forprosjekter/idéutviklingsprosjekter

Det er brukt 3,5 mill. kroner til dette i 2014 og prosjektene har vært:

Navn på satsing	Budsjett (1000 kr)			
	2013	2014	2015	2016
Strategiske konsernsatsinger i SINTEF der SINTEF Fiskeri og havbruk deltar (Biobased economy, Seatonomy, OSS)	500	1000	1000	1000
Tverrfaglige satsinger innenfor SINTEF Fiskeri og havbruk AS	2719	2500	2500	2500

Strategiske konsernsatsinger er et virkemiddel der SINTEF konsern kjører prosjekter som en del av langsiktig faglig utvikling. Spesielt interessante fagområder tildeles støtte etter strenge kriterier:

- ***Biobased products from sustainable resources*** er en konsernsatsing der formålet er å utvikle mer kunnskap for å produsere biobaserte produkter som biodrivstoff, fin- og spesialkjemikalier og fiskefôr. Her kombineres kompetanse innenfor akvakultur, bioteknologi og kjemi langs hele verdikjeden fra tare til ferdig produkt som f.eks. biodrivstoff, fin- og spesialkjemikalier og fiskefôr.
- ***Seatonomy*** er en konsernsatsing der formålet er å utvikle kompetanse innenfor autonome (selvstyrte) systemer. Autonomitet brukes bl.a. når kommunikasjon til operatør er upålitelig eller for å redusere behovet for fjernbemanning. Autonomitet blir sentralt i fremtidig utnyttelse av havrommet. Innenfor marine næringer som havbruk, topside/subsea olje og gass, shipping og miljøovervåkning.
- ***Ocean Space Surveillance (OSS)*** er en konsernsatsing der formålet var å integrere sensornettverk med oseanografiske modeller av havstrømmer, -miljø og økologi. Metodikk for å oppdatere modellene basert på målingene ble utviklet og danner et kompetansegrunnlag for en rekke anvendelser.

Blant disse tre konsernsatsingene hadde SINTEF Fiskeri og havbruk i 2014 mest aktivitet innenfor "Biobased products from sustainable resources". OSS ble avsluttet i 2014, mens Seatonomy var i en oppstartsfase.

SINTEF Fiskeri og havbruk har også valgt å bruke en del av basisbevilgningen til enkelte målrettede tverrfaglige satsinger. Disse satsingene har som formål å koble sammen forskere innenfor enkelte fagfelter for å drive idéutvikling og/eller faglig kompetanseutveksling. Flere ulike grupper var aktive i 2014, f.eks. grupper for IKT, bærekraftsanalyser og produktutvikling.

Egenandel i forskningsprosjekter

Det er brukt 1,65 mill. kroner til dette i 2014. SINTEF Fiskeri og havbruk AS var vertsinstitusjon i SFI CREATE som ble avsluttet i 2014. Instituttet er også den største eksterne partner i SFF AMOS hvor NTNU er vertsinstitusjon. Basisbevilgning ble anvendt som egeninnsats slik:

Navn på satsing	Budsjett (1000 kr)			
	2013	2014	2015	2016
CREATE (SFI)	500	500		
AMOS (SFF)	500	1150	1150	1150

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Dette er ivaretatt gjennom de strategiske instituttsatsingene.

Vitenskapelig utstyr

Basisbevilgningen har ikke blitt brukt til anskaffelse av vitenskapelig utstyr foruten enkelte mindre innkjøp i forbindelse med de strategiske instituttsatsingene.

Internasjonalt samarbeid

1,9 mill. kroner av basisbevilgningen ble benyttet til internasjonalt arbeid. Dette var primært arbeid i forbindelse med salg og posisjonering for EU-prosjekter og arbeid knyttet til utvikling av selskapet AVS Chile som SINTEF eier sammen med VESO.

STIM-EU

SINTEF Fiskeri og havbruk AS mottok ikke STIM-EU-midler i 2014.

2.1.6 Skog og landskap

Nettsted: www.skogoglandskap.no

Skog og landskap blir fra 1. juli 2015 en del av Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO):
www.nibio.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Norsk institutt for skog og landskap (Skog og landskap) er underlagt Landbruks- og matdepartementet, og ved utgangen av 2014 hadde instituttet 208 ansatte (198 årsverk). Instituttet har hovedkontor på Ås i Akershus, og regionskontorer i Nord-Norge, Midt-Norge og Vest-Norge. Kontoret i Nord-Norge er samlokalisert med Bioforsk på Holt i Tromsø.

Instituttet er organisert i fem fagavdelinger: Landskapsressurser, Arealinformasjon, Skogressurser, Skogteknologi og Biologi og miljø. De to førstnevnte har hovedsakelig infrastruktur-oppgaver og kunnskapsstøtte for forvaltning og næring som oppgaver, men også noe forskning.

De tre sistnevnte er forskningsfokuseret, men har også noe forvaltningsrelaterte oppgaver. I tillegg har instituttet en avdeling for interne tjenester, Organisasjonsavdelingen. Instituttet omfatter også Norsk genressurscenter med formål å sikre en effektiv og bærekraftig forvaltning av nasjonale genressurser i husdyr, planter og skogtrær.

Nøkkeltall 2014 sammenliknet med 2013						
Økonomi	2013		2014		2013	2014
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Basisbevilgning	41,0	20	37,6	18	Årsverk totalt	212 198
Forvaltningsoppgaver	125,9	60	112,5	54	Herav kvinner	76 74
Bidraginntekter	12,9	6	11,6	6	Årsverk forskere	79 77
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	14,6	7	19,0	9	Herav kvinner	24 23
Andre driftsinntekter					Andel forskerårsv. (%)	37 39
Offentlig forvaltning	2,6	1	4,7	2	Antall ansatte med doktorgrad	78 68
Næringslivet	4,2	2	2,7	1	Herav kvinner	25 22
Utlandet	5,4	3	7,4	4	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,98 0,88
Øvrige inntekter	3,3	2	11,9	6	Doktorgradsstudenter ved instituttet	8 8
Sum driftsinntekter	209,9		207,4		Herav kvinner	4 3
					Avlagte doktorgrader (totalt)	1 3
Driftskostnader	209,2		205,8		Herav kvinner	0 2
					Vitenskapelig produksjon	
Driftsresultat	0,7	0,3	1,6	0,8	Antall artikler i periodika og serier	79 90
					Antall artikler i antologier	9 0
					Antall monografier	0 0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,65 0,74

(*) Inkl. evt. STIM-EU midler

Skog og landskaps formål og rolle er:

- *Norsk institutt for skog og landskap* er et nasjonalt institutt for kunnskap om arealressurser. Instituttet skal forske og framskaffe informasjon knyttet til skog, jord, utmark og landskap.
- *Norsk institutt for skog og landskap* skal formidle kunnskap for bærekraftig forvaltning og verdiskaping til myndighetene, til næringslivet og allmennheten.
- *Norsk institutt for skog og landskap* skal bygge opp og vedlikeholde den nødvendige kompetanse som nasjonalt faginstittutt, og forskningen skal være på høyt internasjonalt nivå. Instituttet skal ha en fri og uavhengig stilling i alle faglige spørsmål.

Den største delen av Skog og landskaps forskningsområder er knyttet til skogområdet, dvs. problemstillinger i tilknytning til bærekraftig skogbruk og verdiskaping. I dette inngår forskning langs verdikjeden fra genetikk og planteforedling – skogskjøtsel – biologisk mangfold i skog – skoghelse – trebruk – økonomi og logistikk. I tilknytning til skogforskningen ligger også Landskogstakseringen som bidrar til kunnskap om skogenes utvikling. De første landskogstakster ble foretatt i 1919. Etter etableringen av Skog og landskap har instituttet også utviklet en voksende forskningsvirksomhet innenfor fagområdet landskap- og arealforskning. Skog og landskap er medeier i Norsk senter for bioenergiforskning sammen med NMBU og Bioforsk, og er partner i Forskningscenter for miljøvennlig energi (FME), Cenbio.

Viktige hendelser og oppgaver i 2014:

- Skog og Tre konferanse 2014 – Skog og landskap bidro med mange foredrag som ble godt tatt i mot. Skog og tre samler bred deltakelse fra alle aktører knyttet til skognæringen og skogforvaltningen i Norge, og er en av de viktigste nasjonale møteplassene for skogforskning / skogforvaltning
- IUFRO World Congress 2014, oktober 2014, Salt Lake City, USA. Medarbeidere ved Skog og landskap bidro med mange foredrag og plakatpresentasjoner.

- Forskere fra Skog og landskap deltok og bidro med foredrag også på en rekke andre nasjonale og internasjonale forskerkonferanser og fagmøter.

Disponering av basisbevilgningen i 2014

Basisbevilgningen i 2014 (bevilgningstall) fra Forskningsrådet var på 37,4 mill. kroner (mot 40,0 mill. kroner i 2013 og 39,4 mill. kroner i 2012). Slik som tidligere år ble det avsatt midler til drift av instituttets nasjonale skogbibliotek tjenester; 1,6 mill. kroner i 2014. Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutt ligger til grunn for bruk av basisbevilgningen. Prioritering av ressursene er gjort i samsvar med strategiske mål for virksomheten, og med formål å få mest mulig forskning og framtidsrettet oppbygging av instituttets og ansattes kompetanse.

Strategiske instituttsatsinger

Til strategiske instituttsatsinger ble det totalt avsatt 12,5 mill. kroner (33 %). Fra 2007 har Skog og landskap hatt en ordning med Strategiske Grunnbudsjett Program (SGB). Denne ordningen vurderes å være meget vellykket. En SGB skal fokusere på strategiske tema, normalt over en treårsperiode, men kan forlenges ved behov. Dette gir en helhetlig og strategisk anvendelse av grunnbudsjettet. Ved at instituttet har etablert denne ordningen, lå det godt til rette for å introdusere SIS som konsept for disponering av deler av basisbevilgningen, formelt fra 2015.

I 2014 pågikk fem SGB-er, hver med 2,5 mill. kroner, samlet 12,5 mill. kroner. Alle disse hadde prosjektperiode 2012 – 2014 og ble avsluttet pr. 31.12.2014, men noen tema vil i en viss grad føres videre i de SIS som etableres fra 2015. Alle SGB-er er forankret i instituttets hovedstrategier: Klima – Ressursforvaltning og miljø – Verdiskaping – "Bioøkonomi".

De fem SGB-er i 2014 var:

- **SGB Klima: Effekter av klima og klimaendringer på skog**
Mål: Økt kompetanse i skoggenetikk og skoghelse relatert til et endret klima og tiltak for å møte disse. Det legges særlig vekt på økt forståelse av epigenetikk og forsvarsmekanismer hos gran for bruk i foredling som klimatiltak, og økt innsikt og forståelse av skadegjørende organismers spredning i Norge i et endret klima.
- **SGB Miljø: Konsekvenser av skogbruk for karbonbinding og arts mangfold**
Mål: Klarlegge betydning av skogbruk for skogøkologiske prosesser og funksjoner med særlig vekt på biologisk mangfold, strønedbrytning og karbon i ulike skogtyper, og hvordan forskjellene mellom kulturskog og naturskog framstår i denne sammenheng.
- **SGB Ressursforvaltning: Framskog**
Mål: Videreutvikling av norske skogmodeller og beslutningsstøtteverktøy. Instituttets langsiktige feltforsøk gir viktige data inn i modellene. Bakgrunnen er blant annet de utfordringene skogbruket står ovenfor i forhold til arealdifferensiering, f.eks. valg mellom ekstensiv eller intensiv skogsdrift, valg av områder for skogreising, skjøtsel for optimal C-binding, avveining av miljøverdier i forhold til skogproduksjon eller prioritering av bestand for skjøtselstiltak.
- **SGB Verdiskaping/Trebruk: Brannbeskyttelse**
Mål: Utvikle nye og innovative løsninger og samtidig forbedre gamle metoder innenfor brannbeskyttelse av tre. Prosjektet vil bidra til økt bruk av tre, og skal dessuten undersøke rollen forskningsinstituttet har innenfor «grønn innovasjon» i forhold til industriens innovasjonspotensial.
- **SGB Landskap: Struktur og endring i jordbrukslandskapet**
Mål: Utvikle metoder og analyse som med utgangspunkt i overvåkingsprogrammet for jordbrukslandskap gir økt kunnskap om landskapsmessige konsekvenser av strukturendringene i jordbruket, og bidrar til en internasjonalisering av landskapsforskningen ved instituttet. Som følge av at Styret i 2011 vedtok å satse på etablering av en forskningsgruppe ved Regionkontoret i Nord-Norge innenfor samme temaområde, ble SGB-en utvidet til også å omfatte denne satsingen.

Forprosjekter og ideutviklingsprosjekter

Til denne type innsats ble det brukt ca. 12 mill. kroner (32 %). I dette beløpet inngår også noen egenandeler som medfinansiering i EØS- og EU-prosjekter.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling

Til sammen ble det brukt 11,3 mill. kroner (30 %) til dette, fordelt slik:

- **Nettverksbygging:** Det er strategisk viktig for instituttet å holde fokus på nettverksbygging nasjonalt og internasjonalt. I 2014 ble et brukt ca. 2,2 mill. kroner til dette.
- **Kompetanseoppbygging og faglig utvikling:** Instituttets kompetanse og faglig retning vurderes ut fra forskningspolitiske føringer og brukerbehov. Det er videre en forutsetning at instituttet har en kjerne av tilsatte med kompetanse innenfor de grunnleggende vitenskapelige disipliner tilknyttet instituttets fagområder. Bruken av bevilgningen til kompetanseoppbygging og faglig utvikling er i stor grad lagt til fagseksjonene og benyttes for å styre og utvikle den enkelte seksjon. Det ble brukt ca. 3,4 mill. kroner til kompetanseoppbygging og faglig utvikling i 2014.
- **Formidling og publisering:** I tillegg til tradisjonell formidling og publisering fra de enkelte forskningsprosjektene, er det nødvendig å sørge for å gi informasjon ut over dette til blant annet allment tilgjengelige elektroniske medier og andre forskingsfaglige fora for å sikre kvalitet og integritet. Det ble brukt ca. 1,6 mill. kroner til dette i 2014.
- **Doktorgradsarbeid og veiledning av doktorgradsstudenter:** Skog og landskap har noen stipendiater som instituttet har valgt å finansiere over grunnbudsjettet fordi det trengs å utvikle kompetanse som universitetene ikke dekker. I 2014 ble det brukt drøyt 3,3 mill. kroner til dette inkl. veiledning.
- **Kvalitetssikring og planlegging av forskningsprosjekt:** Kostnader til kvalitetssikring og planlegging av forskningsprosjekt var i 2014 vel 0,8 mill. kroner.

Vitenskapelig utstyr

I 2014 ble det brukt svært lite fra basisbevilgningen til vitenskapelig utstyr. Noe mindre utstyr er kjøpt i SGB-ene, til gensekvenseringslaboratoriet og i forprosjektene. I tillegg brukes noe til vedlikehold av forskningsinfrastruktur (enklere laboratoriedrift, databaser og feltfasiliteter).

Internasjonalt samarbeid

Instituttets forskere deltok også i 2014 på bred front i internasjonalt forskningssamarbeid og på en rekke relevante konferanser. Instituttet deltar i SNS-samarbeid (blant annet i såkalte CAR-prosjekter), i mange COST-actions, Nord-Forsk og i flere EØS-prosjekter. I flere av forskningsprosjektene deltar sterke internasjonale forskergrupper. I 2014 ble instituttet med i to Horisont 2020-prosjekter. Instituttet har også ledelsen av en IUFRO-gruppe: IUFRO WP 1.01.01. *Boreal forest silviculture and management*. Avdelingsdirektør Rasmus Astrup er president i International Boreal Forest Research Assosiation (IBFRA). Skog og landskap er aktivt medlem i European Forest Institute EFI (v/forskningsdirektør Bjørn Håvard Evjen) og deltar i Annual Conference, samt i Advisory Group i EFINORD, som er EFIs Regional Office for Norden, Østersjølandene, Island, Irland og Skottland.

STIM-EU

Skog og landskap fikk for 2014 en tildeling fra STIM-EU på 43 433 kroner.

2.1.7 Veterinærinstituttet

Nettsted: www.vetinst.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2014 sammenliknet med 2013						
Økonomi	2013		2014		2013	2014
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Basisbevilgning	22,7	6	21,5	7	Årsverk totalt	332 296
Forvaltningsoppgaver	133,3	38	137,6	43	Herav kvinner	219 195
Bidraginntekter	92,7	26	72,8	23	Årsverk forskere	155 140
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	34,2	10	30,1	9	Herav kvinner	84 79
Andre driftsinntekter					Andel forskerårsv. (%)	47 47
Offentlig forvaltning	0,0	0	41,0	13	Antall ansatte med doktorgrad	128 113
Næringslivet	31,7	9	13,9	4	Herav kvinner	68 65
Utlandet	23,9	7	5,3	2	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,83 0,81
Øvrige inntekter	15,1	4	0,8	0	Doktorgradsstudenter ved instituttet	10 10
					Herav kvinner	9 8
Sum driftsinntekter	353,4		323,0		Avlagte doktorgrader (totalt)	10 4
					Herav kvinner	5 4
Driftskostnader	351,9		341,5		Vitenskapelig produksjon	
Driftsresultat	1,5	0,4	-18,4	-5,7	Antall artikler i periodika og serier	123 119
					Antall artikler i antologier	2 7
					Antall monografier	0 0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,68 0,66

(*) Inkl. evt. STIM-EU midler

Veterinærinstituttet er et beredskaps- og forskningsinstitutt med høy samfunnsrelevans. Veterinærinstituttet skal ha en helhetlig forståelse av helsebegrepet og bidra til god helse hos dyr, fisk og menneske – én helse. Samfunnsoppdraget omfatter beredskap, forskning, innovasjon og utvikling innenfor dyrehelse, fiskehelse, dyrevelferd og fôr- og mattrygghet. Veterinærinstituttet er derfor en viktig aktør for verdiskapning i samfunnet og en sentral kunnskapsleverandør til eierdepartementene (Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet), Mattilsynet og Vitenskapskomitéen for mattrygghet. Veterinærinstituttet ivaretar de oppgaver som er gitt i tildelingsbrev og andre styringsdokumenter fra departementene. Basisbevilgningen fra Norges forskningsråd brukes til å styrke forskningskompetansen. Veterinærinstituttet bidrar, direkte og indirekte, til lønnsom og levedyktig næringsvirksomhet innenfor blå, grønn og rød sektor gjennom god diagnostikk, forebygging, helseovervåking, rådgivning og forskning. Eksterne oppdrag gjennomføres på de områder der det er naturlig i forhold til Veterinærinstituttets kompetanse og ikke i strid med forvaltningsoppgaver og Veterinærinstituttets uavhengige stilling i faglige spørsmål. Veterinærinstituttet har sin hovedenhet i Oslo og regionale enheter i Sandnes, Bergen, Trondheim, Harstad og Tromsø.

Implementering av ny forskningsstrategi for perioden 2014-2019 pågår. Forskningen understøtter instituttets rolle som beredskapsinstitusjon og bidrar med kunnskap og kompetanse av høy kvalitet og relevans til anvendelse i forvaltning og næring. Innenfor kjerneområdene er forskningen innenfor fiskehelse, én helse og dyrevelferd styrket, dette er nærmere omtalt under de strategiske instituttsatsingene. Veterinærinstituttets samfunnsoppdrag krever bred fag- og kompetanseprofil. Bredde versus spiss er en utfordring. Instituttets forskningsstrategi har som mål å bli best på noen fagområder, ha robuste og relevante forskergrupper, være deltaker i de mest relevante nasjonale og internasjonale forskernettverk og styrke internasjonalisering av forskningen.

Total FoU på vel 51 mill. kroner i 2014 er ca. 20 % lavere enn i 2013. Fordeling på finansieringskildene Forskningsrådet, EU og andre er henholdsvis 59 %, 10 % og 31 %. EU-finansieringen

hadde en betydelig økning i perioden mellom 2010 og 2013, men er deretter redusert nesten tilsvarende. Dette skyldes delvis at flere av instituttets prosjekter fra 7. rammeprogram enten er avsluttet eller er under avvikling. Instituttet har hatt flest EU-prosjekter innenfor området mattrygghet.

Et vesentlig resultat av forskning er antall og kvalitet på vitenskapelige publikasjoner. Av 123 vitenskapelige artikler i internasjonale fagtidsskrift med vurderingsordning i 2014 (88 i nivå 1 og 35 i nivå 2) var det flest innenfor fiskehelse og dyrehelse/velferd. Årlige variasjoner både i antall publikasjoner og fordeling mellom kjerneområdene vil kunne forventes. Fra 2010 (17) til 2014 (35) har det vært en betydelig økning i andel nivå 2 publikasjoner. Et annet viktig resultat av forskningen er utvikling av kompetanse og kapasitet. Aktiv deltagelse i master- og doktorgrads-utdanning er av meget stor betydning for videreutvikling av Veterinærinstituttet som forskningsinstitutt. Forskere ved instituttet var engasjert i veiledning av ti PhD-stipendiater (ansatt ved instituttet) og seks mastergradsstudenter. Flere forskere var også medveiledere for stipendiater ansatt ved andre institusjoner. Fire doktorgradsstipendiater disputerte i 2014, to innenfor fiskehelse og to innenfor dyrehelse.

Instituttet har ikke nådd alle resultatmålene for FoU i 2014. Arbeidet med utvikling av faglige tyngdepunkt, robuste forskergrupper, strategiske nettverk med tanke på internasjonalisering av forskningen har gått saktere enn ønsket på grunn av en nødvendig nedbemanning ved instituttet i 2014.

Noen høydepunkter i 2014:

- Veterinærinstituttet har hatt betydelig EU-finansiering av kunnskapsutviklingen innenfor matbakteriologi, hvor instituttet har deltatt i fem EU-prosjekter de siste årene. Resultater fra disse prosjektene har nå fått anvendelse hos forvaltning så vel som hos næringsaktører, både nasjonalt og internasjonalt, som grunnlag for forebygging av matbåren sykdom.
- To nye potensielle virussykdommer (nå kalt Piscine poxvirus og virus Y) ble identifisert i norsk fiskeoppdrett. En tretrinnsstrategi ble fulgt for begge: 1) utvikling og etablering av diagnostiske verktøy for spesifikk identifikasjon av agens; 2) full virus genom karakterisering og 3) undersøkelse av sykdomsfremkallende potensiale, identifisering av utsatte arter og karakterisering av infeksjonsspredning, virus dynamikk og patologi. For begge virussykdommene er trinn 1 og 2 slutført, mens arbeidet i trinn 3 fortsetter i 2015, bl.a. i samarbeid med Danmarks tekniske universitet. Utviklet diagnoseverktøy er gjort tilgjengelig for relevant næring, og resultatene så langt har også ført til etablering av et overvåkingsprogram for virus Y i regnbueørret.

Disponering av basisbevilgningen i 2014

Basisbevilgningen fra Forskningsrådet (bevilgningstall) var på 21,5 mill. kroner i 2014 (22,3 mill. kroner i 2013). Ca. 33 % av basisbevilgningen har vært brukt til langsiktige (4-5 år) strategiske instituttsatsninger (SIS-er). Resterende bevilgning har vært disponert til forprosjekter/idéutviklingsprosjekter, egenandel ved Forskningsråds- og EU-finansiert forskning, strategisk nettverksbygging og kompetanseutvikling, bl.a. akkvisisjon, forskningsledelse, veiledning av PhD-stipendiater og mastergradsstudenter, publisering av artikler, kongressdeltagelse, arrangement av kongresser og refereearbeid for tidsskrift og fagfellevurdering og bedømmelse av forskningsprosjekter mm.

Strategiske instituttsatsninger (ca. 7,1 mill. kroner)

Veterinærinstituttet må innhente mesteparten av sine forskningsmidler fra Forskningsrådet og EU i fri konkurranse med andre søkere. De fleste prosjektbevilgninger er av kortsiktig karakter og strengt resultatorienterte og er i økende grad anbudsutlysninger. Det er ikke alltid samsvar mellom prioriteringene i programmer og langsiktig kunnskaps- og kompetanseutvikling på forsknings-

områder av spesiell betydning for forskningsbasert forvaltningsstøtte og beredskap. På noen områder der det er vanskelig med ekstern finansiering og det er behov for kompetanseutvikling og kunnskapsproduksjon, må dette finansieres internt. Instituttets viktigste kilde til dette er basisbevilgningen fra Forskningsrådet. Det er strategiske instituttsatsinger (SIS) som i hovedsak muliggjør utvikling av langsiktig kunnskaps- og kompetanseutvikling. En bærekraftig basisfinansiering er derfor helt avgjørende for Veterinærinstituttets videreutvikling som forskningsbasert forvaltningstøtteinstitusjon. De strategiske satsingene er ment å møte fremtidige behov for kompetanse og kunnskap hos forvaltningen (offentlig sektor) og næringsliv, og samtidig bygge opp under Veterinærinstituttets formål og strategiske prioriteringer.

Strategiske instituttsatsinger i 2014 har vært:

- *Gastrointestinal helse*. Periode 2010-2014.
Totalt budsjett ca. 6,2 mill. kroner. Budsjett 2014: 0,6 mill. kroner
Innenfor fiskehelse er helseproblem assosiert med infeksjose agens komponenter i mat/fôr viktige områder. Kunnskap om faktorer som påvirker og forklarer kolonisering av magetarm og inntrenging av sykdomsfremkallende agens (patogener) gjennom tarmepitelet vil gi grunnlag for å forstå og forebygge infeksjose dyresykdommer og zoonoser, og dermed gi forvaltning og næring nyttig kunnskap. I 2010 ble gastrointestinal helse utpekt som et satsningsområde ved instituttet, med spesielt fokus på interaksjon mellom sykdoms agens og gastrointestinal slimhinne.
- *MucoPath – Models of mucosal pathogenesis in fish*. Periode: 2012-2016
Totalt budsjett ca. 10,8 mill. kroner. Budsjett 2014: 1,8 mill. kroner
Satsingen har som mål å utvikle viktig ny viten om samspillet mellom vert og patogen i og på slimhinneoverflater hos laks. Satsingen er samtidig et forsøk på å samle og organisere forskere på tvers av seksjoner og avdelinger på instituttet, og det er også inkludert internasjonalt samarbeid. Nødvendig nedbemanning har gjort at aktiviteten i 2014 var mindre enn planlagt, men det er budsjettert med økt aktivitet i 2015.
- *Epidemiologi/lakselus*. Periode: 2014-2018
Totalt budsjett ca. 5,0 mill. kroner. Budsjett 2014: 1,1 mill. kroner
Lakselus er en av de største utfordringene for havbruksnæringen. Manglende effekt av dagens legemidler grunnet resistensutvikling driver frem en ny strategi for bekjempelse av lakselus, integrert lakselus kontroll, der hovedfokus er bruk av ikke-medikamentelle tiltak. Fundamentalt for kontroll av lakselus er god oversikt over utvikling av lakselus-populasjoner i tid og rom, og hvordan ulike faktorer påvirker denne utviklingen. Videre er det helt sentralt å ha god kunnskap om effekt av ulike tiltak mot lakselus, hvordan disse varierer og kan brukes i sammenheng for i sum å oppnå kontroll av lakselus. Formål med satsingen, som koordineres med andre pågående lakselusprosjekter i instituttet, er å utvikle verktøy og ny kunnskap for kontroll av lakselus i havbruksnæringen.
- *FUNtox – Fungi and mycotoxins in a "One health" perspective*. Periode 2014-2018
Totalt budsjett ca. 17,5 mill. kroner. Budsjett 2014: 3,1 mill. kroner
Instituttets nye forskningsstrategi utpeker "Én Helse" som prioritert fagområde. Muggsopp finnes overalt i mange ulike former. Vi vet fremdeles lite om hvordan noen av disse påvirker dyr og mennesker. Noen muggsopper kan i seg selv være skadelige, mens andre produserer giftstoffer som havner i fôr og matvarer. Klimaendringene vil gjøre at vi får flere sopprelaterte utfordringer. Veterinærinstituttet har lenge hatt en unik kompetanse innenfor mykologi, mykotoksintoksikologi og -kjemi. Satsingen er tverrfaglig og inkluderer samarbeid mellom mykologer, kjemikere, toksikologer, patologer og epidemiologer.

- *Dyrevelferd*. Periode 2015- 2019
Totalt budsjett ca. 7,5 mill. kroner.
Dyrevelferd er også et strategisk prioritert fagområde. En SIS på området helserelatert dyrevelferd ble utviklet i 2014 og starter opp i 2015.

I tillegg deltar Veterinærinstituttet i en strategisk instituttsatsing på matområdet (2012 - 2016) sammen med Nofima, Bioforsk og NILF.

I 2014 er ca. 16 % av basisbevilgningen fra Forskningsrådet brukt strategisk innenfor forskning på fiske sykdommer/fiskehelse og 17 % innenfor dyrehelse/velferd. Det er å bemerke at mye av kunnskapen som utvikles innenfor blå sektor (fiskehelse) er meget relevant også innenfor grønn sektor (dyrehelse). SIS-ene har alle innbakt en del strategisk grunnforskning. Kunnskap og kompetanse som produseres er ofte generisk.

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter (ca. 1,0 mill. kroner)

Forprosjekter/ideutviklingsprosjekter kan karakteriseres som små, egeninitierte prosjekter innenfor strategisk viktige fagområder som det er vanskelig å få ekstern finansiering til, samt til mindre tilskudd til pågående forskningsprosjekter. Denne satsingen er forventet å bidra til utvikling av strategisk kompetanse og kunnskap for Veterinærinstituttet.

Egenandel til forskningsprosjekter (ca. 3,0 mill. kroner)

Det er brukt 1,2 mill. kroner som egenandel i forbindelse med EU-prosjekter. I tillegg er det brukt ca. 2 mill. kroner til egenandeler i andre forskningsprosjekter.

Nettverksbygging og kompetanseutvikling (ca. 10,4 mill. kroner)

Dette punktet inkluderer flere tiltak som nettverksbygging nasjonalt og internasjonalt, oppbygging av instituttets egenkompetanse, aktiv medvirkning i doktorgradsutdanning, spesielle tiltak for publisering og formidling, kvalitetssikring av forskningens resultater samt verdiskaping og innovasjon.

I 2014 har instituttet videreført arbeidet med å styrke eksisterende og etablere nye forpliktende faglige nettverk og reelle samarbeidsrelasjoner med relevante gode fag- og forskningsmiljø nasjonalt og internasjonalt (ca. 3 mill. kroner):

- Strategisk nasjonal nettverksbygging med fokus på flytting til Ås.
- Strategisk internasjonal nettverksbygging.

Det er videre benyttet midler til:

- Aktiv medvirkning til doktorgradsutdanning og mastergradsutdanning (ca. 2,8 mill. kroner).
- Kvalitetssikring av forskningens resultater; økt fokus på innovasjon (ca. 2,9 mill. kroner).
- Akkvisisjon (ca. 1,7 mill. kroner).

STIM-EU

Veterinærinstituttet er ikke tildelt STIM-EU midler i 2014.

2.2 Forvaltningsinstituttene utenfor basisfinansieringssystemet

Forskningsrådet har også i 2014 videreført ordningen med strategiske satsinger til Havforskningsinstituttet og NIFES. Disse strategiske satsingene skal følge opp og bygge opp under de forvaltningsmessige kunnskapsbehov og de forskningspolitiske prioriteringer som er gitt i overordnede, styrende dokumenter fra Nærings- og fiskeridepartementet. Kunnskapsoppbygging og forskerrekuttering i instituttene skal stå sentralt.

2.2.1 Havforskningsinstituttet

Nettsted: www.imr.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2014 sammenliknet med 2013						
Økonomi	2013		2014		2013	2014
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Basisbevilgning	-	-	-	-	Årsverk totalt (**)	726 723
Forvaltningsoppgaver	565,5	54	593,9	53	Herav kvinner	247 240
Bidraginntekter	199,9	19	119,0	11	Årsverk forskere	242 245
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	108,8	10	104,1	9	Herav kvinner	71 72
Andre driftsinntekter					Andel forskerårsv. (%)	33 34
Offentlig forvaltning	0,0	0	0,0	0	Antall ansatte med doktorgrad	215 210
Næringslivet	0,0	0	0,0	0	Herav kvinner	65 67
Utlandet	52,6	5	46,9	4	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,89 0,86
Øvrige inntekter	116,6	11	247,1	22	Doktorgradsstudenter ved instituttet	12 11
Sum driftsinntekter	1043,4		1110,9		Herav kvinner	8 6
					Avlagte doktorgrader (totalt)	7 4
					Herav kvinner	5 2
Driftskostnader	1049,3		1075,8		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	255 234
Driftsresultat	-5,8	-0,6	35,1	3,2	Antall artikler i antologier	5 10
					Antall monografier	0 1
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,60 0,67

(*) Inklusive strategiske satsinger gjennom Forskningsrådet og evt. STIM-EU

(**) Inklusive skipspersonell

Havforskningsinstituttet er et ordinært forvaltningsorgan som rapporterer til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Instituttets samfunnsoppdrag er å utvikle det vitenskapelige grunnlaget for bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet i de marine økosystemene. Hovedinstruksen fra NFD angir formål og faste oppgaver:

Formål:

- utforske havets og kystens miljø og biologi,
- tjene som rådgiver for Nærings- og fiskeridepartementet, Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, andre myndigheter, fiskeri- og akvakulturnæringene og annen næringsvirksomhet i spørsmål som angår forvaltning av havets og kystens biologiske ressurser og miljø,
- gjøre data og forskningsresultater kjent og tilgjengelig for forvaltning, næring og samfunn.

Faste oppgaver:

- Utvikling av vitenskapelige råd som grunnlag for kvoteråd for marint ressursuttak, herunder deltakelse i Det internasjonale rådet for havforskning (ICES) sitt arbeid og i fiskeriforhandlinger.
- Utvikling av vitenskapelig råd til akvakulturforvaltningen, på feltene miljø, fiskevelferd og enkelte områder på fiskehelse.
- Utvikling av vitenskapelig råd for forvaltning av kyst- og fjordsystemer.
- Overvåke marine ressurser og miljøet i havet, langs kysten og i fjordsystemene.
- Samle, forvalte og gjøre tilgjengelig alle nasjonale marine data.
- Utvikle og drive en nasjonal marin biobank.
- Delta i utvikling av effektive, forskningsbaserte forvaltningssystemer i andre land.
- Utføre marin forskning og videreutvikle det vitenskapelige grunnlaget for instituttets råd.

- Ivareta en beredskapsrolle ved akutte hendelser, som oljeutslipp og algeoppblomstring, og bistå i genetisk sporing i urapportert rømt fisk fra havbruksanlegg.

Forskningen har et forvaltningsrettet formål, men skal også sikre grunnleggende kunnskapsoppbygging på områder av betydning for framtidig forvaltning. For å nå instituttets mål kreves samarbeid med andre kompetansemiljøer i inn- og utland. Særlig viktig er arbeidet gjennom Det internasjonale havforskningsråd ICES. Havforskningsinstituttet bidrar med forberedelse til og deltakelse i fiskeriforhandlinger Norge fører hvert år bilateralt, multilateralt og gjennom regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner. Instituttet har en fri og uavhengig rolle i alle faglige spørsmål.

Ved utgangen av 2014 hadde instituttet 753 ansatte og leverte 722,6 årsverk. Instituttet hadde en omsetning på vel 1,1 milliarder kroner og eiendeler for 854 mill. kroner, hvorav blant annet 574 mill. kroner relaterer seg til Rederidriften og 202 mill. kroner til bygging av nye fartøy.

Havforskningsinstituttet har hovedsete i Bergen og avdelinger i Tromsø og Arendal (Flødevigen). Instituttet har viktige forskningsstasjoner i Austevoll og Matre, feltstasjoner i Rosendal, Øygarden, Holmfjord i Porsanger, og kontor i Longyearbyen og i Oslo. Havforskningsinstituttets rederi drifter og bemanner forskningsfartøyer, leder Nasjonal toktkomité og -instrumentpark, og har ansvar for prosjektering og bygging av nytt isgående fartøy "Kronprins Haakon" og erstatningsfartøy for "Dr. Fridtjof Nansen", som er i bistandsrettet tjeneste for Norad.

Strategiske satsinger

Havforskningsinstituttets samfunnsoppdrag er å utvikle det vitenskapelige grunnlaget for bærekraftig forvaltning av ressursene og miljøet i de marine økosystemene. I det ligger ansvar for å kartlegge og overvåke den marine miljø- og ressurstilstanden, forvalte og tilgjengeliggjøre data om marine økosystemer og gi forvaltningsråd basert på best tilgjengelige vitenskapelige kvalitet. Havressursloven og myndighetenes strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring setter rammene for den forvaltningsrettede forskningen. De strategiske satsingene styrker kunnskapen på områder der forvaltningen særlig etterspør vitenskapelige råd.

Norges forskningsråd finansierte vel 9 % av instituttets virksomhet i 2014. Av dette hadde Havforskningsinstituttet seks prosjekter finansiert innenfor Strategiske satsinger, med en samlet bevilgning fra Forskningsrådet på 18,0 mill. kroner i 2014:

- *"ADMAR Adaptive management of living marine resources by integrating different data sources and key ecological processes"* (1.4.2010-31.3.2015)
Totalbudsjett: 30,6 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 6,0 mill. kroner.
Norge har som et mål å bruke en økosystemtilnærming ved forvaltningen av de ulike fiskerier. Dette er fastslått i Havressursloven. Dette betyr at det kreves en oversikt over bestandsutviklingen for mer enn 40 fiskebestander. Her skaper de som er av mindre kommersiell betydning en spesiell utfordring, såkalte "datafattige bestander". Prosjektet ADMAR er et samarbeid mellom Havforskningsinstituttet og CEES, Universitet i Oslo. Norsk Regnesentral er også koblet opp til prosjektet. Det overordnede målet for ADMAR er å skape et rammeverk for en forbedret data-innsamling, etablere relevante økosystemmodeller og koble disse opp mot egnede høstingsregler. For å få dette til må ulike datakilder (toktdata, fiskeristatistikk, fiskens livshistorie) integreres. Det foretas også grundige analyser av hvordan miljøinformasjon brukes i bestandsmodeller. Det er også viktig å belyse viktigheten av innsamlingsdesign og mengder målepunkt for etterfølgende usikkerhet i beregningene av antall fanget fisk i hver aldersgruppe. Slike data inngår i den videre regneprosessen som til slutt ender opp med et kvoteforslag.

- *"Effects of climate change on the Calanus complex - ECCO"* (1.1.2010-31.12.2014)
 Totalbudsjett: 22,0 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 3,2 mill. kroner.
 I våre havområder består artskomplekset Calanus av fire hovedarter (*Calanus finmarchicus*, *C. helgolandicus*, *C. glacialis* og *C. hyperboreus*). Artene er de viktigste herbivorene i områder som strekker seg fra den boreale og tempererte Nordsjøen til de sub-arktiske og arktiske Norskehavet og Barentshavet. De er hovedkomponenten i dietten til andre viktige dyreplankton slik som krill og amfipoder, samt de store pelagiske bestandene av fisk. Unge livsstadier av Calanus-artene har dessuten betydning for rekrutteringsdynamikken hos blant andre sild og torsk ved å være de viktigste byttedyrene til fiskelarvene fra første næringsopptak. Derfor er mellomårlig variasjon i produksjonen av Calanus avgjørende for vekst og rekruttering hos fisk. Å forstå hva som styrer produksjonen i bestandene innenfor Calanus-komplekset er avgjørende for evnen til å gi realistiske framskrivninger av klimaeffektene i det Nordatlantiske økosystemet, inkludert fiskebestandene. Prosjektet ECCO har som mål å bedre evnen til å predikere effektene av klimaendring på de viktigste sekundærprodusentene i det nordøstatlantiske økosystemet – Calanus-komplekset.
- *"Farmed escapees and interactions with wild conspecifics: quantification of genetic differences and simulating long-term fitness consequences"* (1.1.2010-31.8.2015)
 Totalbudsjett: 14,0 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 1,8 mill. kroner.
 Et miljømessig bærekraftig havbruk krever sameksistens med sunne ville bestander. Prosjektet skal identifisere, kvantifisere og redusere mulige genetiske effekter av rømt oppdrettslaks på de ville bestander. Hovedmålene med dette prosjektet er å:

 - Identifisere og kvantifisere genetiske forskjeller mellom oppdrettet og vill laks og torsk.
 - Identifisere og kvantifisere de underliggende mekanismer som forårsaker overlevelse og forskjeller mellom vill fisk og oppdrettsfisk i naturen.
 - Produsere en modell for å studere og kvantifisere langsiktig konsekvenser av genetisk innblanding fra oppdrettsfisk i ville bestander.
 - Produsere forvaltningsråd for å begrense potensielle skadevirkninger av rømt oppdrettsfisk på ville populasjoner.
- *"Environmental responses to organic and inorganic effluents from fin-fish Aquaculture"* (1.1.2014-31.12.2018)
 Totalbudsjett: 34,5 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 2,5 mill. kroner.
 Den hurtige veksten i norsk lakseproduksjon har ført til økende bekymring om hvorvidt utslipp av organiske partikler og næringssalt påvirker miljøkvaliteten i de kystnære økosystemer. Dette strategiske initiativet skal utvikle kunnskap og modellverktøy for å forstå og forutse effekt av organiske og uorganiske utslipp fra produksjonen på flora og fauna i kystsonen. Prosjektet vil utvikle en verktøyboks av ulike sporingmetoder, både tradisjonelle og nye metoder, og undersøke effektene av utslippene på samfunnsstruktur og funksjonalitet i kystøkosystemer i ulike habitat. Samtidig som prosjektet vil bidra med ny kunnskap om effektene av organisk og uorganisk utslipp fra store dynamiske kystanlegg og omliggende habitat, vil det også sette fokus på hvilke habitat som kan være særlig utsatt for permanent skade. Resultatene vil være viktige for utviklingen av nye modell- og planleggingsverktøy. Dette vil bidra til at man kan gi bedre støtte og råd til forvaltning og næringsinteresser.
- *"Trophic interactions in the Barents Sea - steps towards an Integrated Ecosystem Assessment"* (1.1.2014-31.12.2018)
 Totalbudsjett: 21,5 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 1,5 mill. kroner.
 Prosjektet sikter mot å gi en bedre forståelse av hvordan økosystemet i Barentshavet er sammensatt og fungerer. Forskningen fokuserer på næringsnett, trofiske interaksjoner og energistrøm i økosystemet. Barentshavet har et dynamisk og pulserende fysisk regime som setter rammene for produksjon og forekomster av plante- og dyreplankton, rekruttering, utbredelse og dynamikk av fiskebestander, og næringstilgang og livsbetingelser for bunndyr, sjøfugl og sjøpattedyr. Vekslinger i havklima har store påvirkninger på alle deler av økosystemet. Det er observert en oppvarmende trend med svingninger de seinere ti-årene, og Barentshavet er nå varmere enn noen

gang tidligere i instituttets (relativt korte) måleserier. Dette har medvirket til at torskebestanden nå er rekord høy og utbredt nord til kanten mot Polhavet på 82°N. Prosjektet vil være nært knyttet opp til økotoktene som instituttet gjennomfører sammen med russiske PINRO. En aktuell problemstilling er hvorvidt den store torskebestanden overskyter økosystemets bæreevne, og hvordan den vil respondere på en mulig kollaps i loddebestanden. Resultatene fra prosjektet vil danne grunnlag for trofiske budsjetter og modeller og for betraktninger om bæreevne i økosystemet under skiftende klimatiske forhold inklusiv et varmere framtidig klima.

- *Strategic Initiative -The Arctic Ocean Ecosystem"* (1.1.2014-31.12.2018)

Totalbudsjett: 25,0 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 3,1 mill. kroner.

For å kunne forstå og forutsi framtidige endringer i Polhavets økosystem er det avgjørende med inngående kunnskap om de viktigste fysiske og biologiske prosessene i området. Dette er et fysisk miljø i rask endring. I en sånn situasjon er det en utfordring å kunne forstå hvorfor enkelte arter synes å klare seg greit mens andre får problemer. Havforskningsinstituttet skal undersøke underliggende mekanismer bak, og langtidseffekt av endringer på, Polhavets fysiske egenskaper, planteplankton, dyreplankton, fisk, sjøpattedyr og bunndyr. Hovedvekt vil bli lagt på de norske delene av Polhavet. Hovedmålet er å utvikle en kunnskapsbase om status og dynamikk i nåtid og framtid for Polhavets økosystem, samt å utforske mulige alternativer for hvordan man kan gi økosystembaserte råd innenfor rammene av et klima i endring. Den strategiske satsingen vil øke Havforskningsinstituttets kunnskap om og forståelse av Polhavets økosystem, og vil utvilsomt gjøre instituttet bedre skikket til å gi råd om effekter av framtidige klimaendringer.

STIM-EU

Havforskningsinstituttet mottok ikke STIM-EU midler i 2014.

2.2.2 NIFES

Nettsted: www.nifes.no

Kort presentasjon og nøkkeltall

Nøkkeltall 2014 sammenliknet med 2013						
Økonomi	2013		2014		2013	2014
	Mill. kroner	Andel (%)	Mill. kroner	Andel (%)		
Driftsinntekter					Ansatte	
Basisbevilgning	-	-	-	-	Årsværk totalt	143
Forvaltningsoppgaver	62,5	49	89,6	57	Herav kvinner	89
Bidraginntekter	38,8	30	47,1	30	Årsværk forskere	57
Prosj.bev. fra Forskn.rådet (*)	21,5	17	18,4	12	Herav kvinner	32
Andre driftsinntekter					Andel forskerårsv. (%)	40
Offentlig forvaltning	0,0	0	0,0	0	Antall ansatte med doktorgrad	39
Næringslivet	0,0	0	0,0	0	Herav kvinner	18
Utlandet	5,0	4	1,1	1	Ans. med doktorgrad pr. forskerårsv.	0,69
Øvrige inntekter	0,4	0	0,3	0	Doktorgradsstudenter ved instituttet	13
Sum driftsinntekter	128,2		156,5		Herav kvinner	10
					Avlagte doktorgrader (totalt)	1
					Herav kvinner	1
Driftskostnader	134,8		154,9		Vitenskapelig produksjon	
					Antall artikler i periodika og serier	63
Driftsresultat	-6,6	-5,2	1,6	1,0	Antall artikler i antologier	1
					Antall monografier	0
					Publikasjonspoeng pr. forskerårsverk	0,68
						0,63

(*) Inklusive strategiske satsinger gjennom Forskningsrådet og evt. STIM-EU

Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES) er et forskningsinstitutt med forvaltningsoppgaver, underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Av instituttets vedtekter,

fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet, pkt. 8 fremgår at: «*NIFES skal ha en fri og uavhengig rolle i alle faglige spørsmål.*»

NIFES forsker på ernæring til fisk og på hvordan konsum av fisk og sjømat virker på helsen vår. Instituttet gir råd til myndigheter, næring og forvaltning som støtte i arbeidet for å sikre trygg og sunn sjømat. I tillegg til forskningen utfører NIFES overvåkningsoppgaver for Mattilsynet. NIFES har fire moderne laboratorier og er nasjonal referanse for en rekke analysemetoder og for parasitter i sjømat. Instituttet er en nøytral kunnskapsleverandør som skal gjøre resultatene av sin forskning kjent nasjonalt og internasjonalt.

NIFES tilbyr utdanning innenfor human ernæring og fiskeernæring for Universitetet i Bergen. Instituttet driver utstrakt formidling gjennom vitenskapelig og popularisert publisering, foredrag og rapporter. NIFES har også redaktøransvar for det internasjonale tidsskriftet *Aquaculture Nutrition*.

Strategiske satsinger

Forskningsprosjektene NIFES har gjennom de strategiske satsingene er veldig viktig for utviklingen av instituttet. NIFES jobber i hele kjeden fra fôr til fisk, fiskeernæring til trygg sjømat og helseeffektene hos de som spiser sjømat. De strategiske satsingene gir en unik mulighet til styrke forskningen i hele instituttets bredde som ikke er mulig å få til på en god måte innenfor de økonomiske rammene i virkemiddelapparatet ellers.

I 2014 hadde NIFES fire prosjekter finansiert innenfor Strategiske satsinger, med en samlet bevilgning fra Forskningsrådet på 10,7 mill. kroner:

- *“Challenges towards sustainable aquafeeds-plant nutrients and contaminants interactions. Use of biological models and indicators”* (1.4.2010-1.4.2015)
Totalbudsjett: 25,7 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 5,4 mill. kroner.
Formålet med prosjektet er å undersøke samspillseffekter mellom vegetabiliske næringsstoffer og miljøgifter i fiskefôr med fokus på næringsopptak, metabolisme og nevronutvikling. Prosjektet vil generere grunnkunnskap om samspillseffekter ved å studere biologiske indikatorer og bruke modellsystemer som dekker ulike biologiske nivåer fra celler til helfisk. Prosjektet har fem delmål:
 1. Belyse samspillseffekter mellom næringsstoff og miljøgifter på opptak over tarmslimhinnen og videre perifer fordeling.
 2. Undersøke overlevelse av leverceller, og identifisere gen- og metabolittmarkører for miljøgifter og næringsstoffer, ved å bruke individuelle eksponeringer eller kombinasjoner.
 3. Undersøke miljøgift-næringsstoff samspillseffekter på cellulære funksjonelle endepunkt relatert til kjente og ny-identifiserte biomarkører i primære enterocyte celleavskrap og levercellekulturer.
 4. Undersøke miljøgift-næringsstoff samspillseffekter på funksjonelle endepunkter i det sentrale nervesystemet.
 5. Validere de identifiserte miljøgift-næringsstoff samspillseffektene i målart (laks).
- *“Seafood proteins in the prevention of the metabolic syndrome”* (1.1.2010-1.10.2015)
Totalbudsjett: 16,5 mill. kroner over 5 (6) år. Budsjett 2014: 2,3 mill. kroner.
I dette prosjektet er hovedmålet å generere ny viten om hvordan dietten, spesielt mager sjømat, motvirker utviklingen av sykdommer knyttet til metabolsk syndrom. For å nå dette målet vil sammensetning av næringsstoffer i ulike typer mager sjømat kartlegges, deretter hvordan ulike mager sjømat kan motvirke utvikling av risikofaktorer knyttet til metabolsk syndrom, dvs. betydningen av mager sjømat for utvikling av dyslipidemi, fedme, nedsatt insulinsignaler og utvikling av hjerte- og karsykdom. De første studiene blir gjort i mus, men NIFES ønsker også å verifisere eventuelle funn i et kontrollert forsøk i mennesker, spesielt med tanke på mager sjømat sin påvirkning på fettstoff i blod etter måltid og også på insulin etter et måltid.

- *“Inheritance of epigenetic patterns under the influence of diets and contaminants”* (1.9.2013-31.8.2018)
Totalbudsjett: 16,0 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 2,5 mill. kroner.
Formålet med prosjektet er å etablere de beste metoder for studier av epigenetiske endringer som kan oppstå på grunn av endret næringsstofftilgang og fremmedstoffeksponering. Prosjektet er delt i fire delmål:
 1. Undersøke hvordan en endring i ratioen mellom omega-3- og omega-6-fettsyrer påvirker fettmetabolismen og vitamin A-metabolismen og dokumentere om dette skjer via endringer i metyleringsmønster og om det kan gå i arv.
 2. Etablere markører som kan brukes til å vurdere hvordan epigenetiske mønstre endres i atlantisk laks. Her benyttes laks som har blitt føret med plantebasert diett gjennom hele livssyklusen og deres avkom. Undersøke om ulikt startfôr gir endringer som varer gjennom livet i torsk og over til dets avkom.
 3. Identifisere ulikheter i metyleringsmønsteret i spytt fra barn hvis mødre spiser ulike mengder sjømat. Videre; hvordan samspillet mellom metylkvikksølv og EPA og DHA kan påvirke epigenetiske mekanismer i modellen sebrafisk.
 4. Undersøke om et utvalg av fremmedstoffer skaper endringer i metyleringsmønsteret hos sebrafisk. To av disse fremmedstoffene vil velges ut og gis til Atlantisk laks som har ulike næringsstoff-status, og undersøke om en ”bedre” diett gir færre epigenetiske endringer enn en ”dårligere” diett.
- *“Seafood Risk-benefit Methylmercury and nutrient interactions in the development of life style diseases”* (1.9.2013-31.8.2018)
Totalbudsjett: 14,0 mill. kroner over 5 år. Budsjett 2014: 0,5 mill. kroner.
Hovedformålet med dette prosjektet er å undersøke om inntak av metylkvikksølv kan være en medvirkende årsak til utvikling av ikke-smittsomme sykdommer. I dette prosjektet undersøker NIFES hvordan kvikksølv interagerer med andre komponenter som finnes i mat. Resultatene vil kunne brukes i framtidige «risk-benefit» evalueringer av sjømat.

STIM-EU

I 2014 mottok NIFES i overkant av 70 000 kroner i STIM-EU støtte for EU-prosjektet Diversify, som startet opp i 2014. Midlene fra STIM-EU er lagt inn i NIFES sin strategiske satsing på fagområdet redox-biologi. Målet for denne satsingen er å etablere basisforskning innenfor redox-biologi på NIFES. Tidligere var man opptatt av oksidativt stress, det vil si en situasjon der man sto i fare for å få oksidative skader, mens fokus nå er dreiet mot hvordan redox-miljøet i cellen styrer metabolisme og utvikling gjennom påvirkning av aktiviteten til en rekke proteiner som innehar en såkalt redox-bryter. Som del av satsingen er det opprettet kontakt med sentrale personer innenfor dette feltet og målet er å søke om nye prosjektmidler fra europeisk prosjektutlysning (ERC) og fra nasjonale forskningsutlysninger (Fripro).

3 Utvikling på indikatorene i det resultatbaserte finansieringssystemet

Utviklingen på indikatorene i det resultatbaserte finansieringssystemet gir nyttig informasjon om status og utvikling i de enkelte instituttene:

- *Nasjonale oppdragsinntekter:* Nasjonale oppdragsinntekter er vederlag (betaling) for leveranse av anvendt forskning som er definert av norsk oppdragsgiver, og som har vært utlyst i åpen konkurranse.
- *Vitenskapelig publisering:* Instituttets vitenskapelige publikasjoner registreres i forskningsinformasjonssystemet CRISStin etter de regler som gjelder for CRISStin. Indikatoren for vitenskapelig publisering er basert på disse registreringene.
- *Internasjonale inntekter:* Alle inntekter instituttet får fra utlandet inngår i denne indikatoren. Dette er bl.a. inntekter fra prosjekter finansiert av utenlandsk næringsliv, offentlig utenlandsk institusjon, nordiske og andre internasjonale organisasjoner og prosjekter under EUs forsknings- og innovasjonsprogrammer.
- *Avlagte doktorgrader:* Her inngår antall avlagte doktorgrader (godkjent disputas), der minst 50 prosent av doktorgradsarbeidet (minimum 18 måneder) har vært utført ved instituttet, eller der instituttet har bidratt med minst 50 prosent av finansieringen av doktorgradsarbeidet.

3.1 Institutter som omfattes av finansieringssystemet

Nasjonale oppdragsinntekter

Inntekter for perioden 2010-2014 ekskl. inntekter overført til andre (mill. kroner):

Institutt	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk ¹⁾	171,7	74,1	72,2	75,2	87,9
Bygdeforskning	4,3	5,5	6,4	3,7	3,3
NILF	8,7	10,5	10,5	10,6	7,1
Nofima	136,5	157,8	156,3	170,0	154,0
SINTEF Fiskeri og havbruk	60,0	67,7	77,4	85,3	86,4
Skog og landskap	22,5	18,7	26,0	6,8	7,4
Veterinærinstituttet	26,2	26,0	24,1	31,7	54,9
Totalt	429,8	360,2	372,9	383,3	401,2

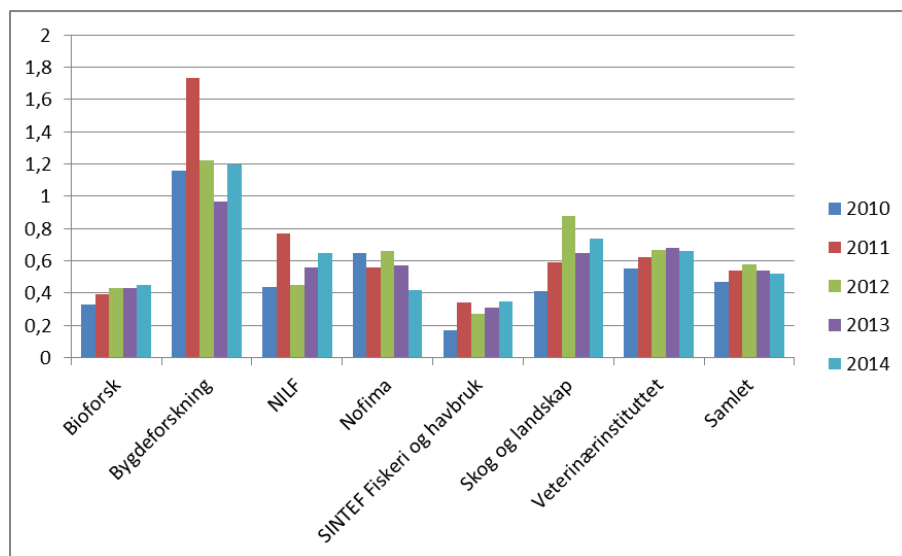
¹⁾ Tallene for 2010 er ikke direkte sammenlignbare pga. omklassifisering av inntekter fom. 2011

Vitenskapelig publisering

Publikasjonspoeng for perioden 2010-2014 (antall):

Institutt	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	83,4	86,6	98,1	100,4	98,8
Bygdeforskning	20,3	33,0	22,8	17,6	22,9
NILF	12,2	20,8	11,3	12,8	14,9
Nofima	146,9	139,7	140,8	119,6	81,3
SINTEF Fiskeri og havbruk	15,7	30,7	26,6	30,7	34,9
Skog og landskap	27,5	43,3	61,6	51,4	56,6
Veterinærinstituttet	79,6	92,3	102,4	105,5	92,7
Totalt	385,7	446,3	463,6	438,1	402,1

Publikasjonspoeng for perioden 2010-2014 (antall pr. forskerårsverk):

Internasjonale inntekter

Inntekter for perioden 2010-2014 ekskl. inntekter overført til andre (mill. kroner):

Institutt	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	19,9	10,2	13,3	13,3	17,4
Bygdeforskning	0,0	0,1	0,0	0,9	0,7
NILF	0,7	0,5	0,9	0,8	1,3
Nofima	28,1	21,9	30,3	28,3	39,9
SINTEF Fiskeri og havbruk	11,2	8,8	8,9	6,3	11,1
Skog og landskap	3,2	1,6	4,1	5,4	7,4
Veterinærinstituttet	9,1	11,2	15,8	23,9	5,3
Totalt	72,3	54,2	73,2	78,9	83,2

Avlagte doktorgrader

Antall doktorgrader avlagt for perioden 2010-2014 der minst 50 prosent av arbeidet ble utført ved instituttene eller der instituttene bidrag utgjorde minst 50 prosent av doktorgradsarbeidet:

Institutt	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	3	5	3	7	7
Bygdeforskning			1		2
NILF	1		1		
Nofima	6	8	14	10	4
SINTEF Fiskeri og havbruk	3	2	1	3	1
Skog og landskap		2	2	1	3
Veterinærinstituttet	3	6	5	10	4
Totalt	16	23	27	31	19

3.2 Havforskningsinstituttet og NIFES

Nasjonale oppdragsinntekter

Inntekter for perioden 2010-2014 ekskl. inntekter overført til andre (mill. kroner):

Institutt	2010	2011	2012	2013	2014
Havforskningsinstituttet	144,8	155,1	166,6
NIFES	39,6	35,7	40,0
Totalt	184,4	190,8	206,6

I 2013 og 2014 er instituttens vurdering at de aller fleste inntektene er å betrakte som bidragsinntekter.

Dette har trolig også gyldighet for tidligere år.

Vitenskapelig publisering

Publikasjonspoeng for perioden 2010-2014 (antall og pr. forskerårsverk):

Institutt	Publikasjonspoeng (antall)					Poeng per forskerårsverk				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Havforskningsinstituttet	112,1	118,3	157,8	145,8	163,3	0,47	0,50	0,65	0,60	0,67
NIFES	51,6	62,1	43,3	38,4	37,1	0,91	1,19	0,99	0,68	0,63
Totalt	163,7	180,4	201,1	184,2	200,4	0,56	0,63	0,70	0,62	0,66

Internasjonale inntekter

Inntekter for perioden 2010-2014 ekskl. inntekter overført til andre (mill. kroner):

Institutt	2010	2011	2012	2013	2014
Havforskningsinstituttet	71,4	51,4	49,6	49,0	46,5
NIFES	0,8	0,8	2,6	5,0	1,1
Totalt	72,2	52,2	52,1	54,0	47,6

Avlagte doktorgrader

Antall doktorgrader avlagt for perioden 2010-2014 (der minst 50 prosent av arbeidet ble utført ved instituttene eller der instituttens bidrag utgjorde minst 50 prosent av doktorgradsarbeidet):

Institutt	Avlagte doktorgrader				
	2010	2011	2012	2013	2014
Havforskningsinstituttet	8	4	8	6	4
NIFES	2	3	5	1	6
Totalt	10	7	13	7	10

4 Tabeller med nøkkeltall for 2014

Nøkkeltall for primærnæringsinstitutter 2014

Tabelloversikt

Tabell 1 Hovedtall for primærnæringsinstitutter 2014

Tabell 2 Inntekter i 2014 etter finansieringstype. Mill. kr

Tabell 3 Driftsinntekter og driftsresultat. 2010-2014. Mill kr og prosent

Tabell 4 Basisfinansiering 2010-2014. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

Tabell 5 Totale driftsinntekter etter finansieringskilde. 2010-2014. Mill kr og andeler

Tabell 6 Nasjonale oppdragsinntekter. 2012-2014. Mill kr og andeler

Tabell 7 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2010-2014. Mill kr

Tabell 8 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2010-2014. 1000 kr

Tabell 9 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2010-2014. 1000 kr

Tabell 10 Disponering av grunnbevilgningen 2014. Mill kr

Tabell 11 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2010-2014.

Tabell 12 Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad. 2010-2014

Tabell 13 Doktorgrader avlagt av personer tilknyttet instituttet 2013-2014

Tabell 14 Instituttets styre, institutt- og forskningsledelse og kvinneandeler i 2014

Tabell 15 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2014.

Tabell 16 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2014.

Tabell 17 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2014.

Tabell 18 Veiledning og forskerutdanning i 2014

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2014. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Tabell 20 Institutforskere med utenlandsopphold i 2014. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag bearbeidet i 2014 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.

Tabell 22 Anslått fordeling av nye prosjekter i 2014 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.

Tabell 23 Antall vitenskapelige publikasjoner 2013-2014

Tabell 24 Publikasjonspoeng og poeng per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2010-2014

Tabell 25 Annen formidling 2014

Tabell 26 Nyetableringer 2014

Tabell 27 Lisenser og patenter 2014

Tabell 28 Driftsinntekter i 2014, eksklusive inntekter overført til andre, fordelt på finansieringstype. Mill. kr

Tabell 29 Eiendeler og egenkapital og gjeld i 2014. Mill. kr

Generelle fotnoter:

Totale inntekter inkluderer også finansinntekter og ekstraordinære inntekter

Driftsinntekter er eksklusive finansinntekter og ekstraordinære inntekter

Basisbevilgning omfatter Grunnbevilgning og strategiske instituttsatsinger

I Offentlig forvaltning inngår inntekter fra kommuner og fylkeskommuner

Tabell 1 Hovedtall for primærnæringsinstitutter 2014

	Økonomi									Ressurser - personale			Resultater	
	Drifts - inntekter	Drifts - resultat	Basis- bevilgning	Basisbev. andel av totale drifts- inntekter	Nasjonale bidrags- inntekter	Nasjonale oppdrags- inntekter ³⁾	Internasjonale inntekter	herunder EU- inntekter	F.rådets andel av totale drifts- inntekter	Totale årsverk	Årsverk/ faglig personale	Herav kvinner	Avlagte doktor- grader ¹⁾	Publikasjons- poeng per forsker- årsverk ²⁾
	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Mill. kr	Prosent	Antall	Antall	Antall	Antall	Forholdstall
Bioforsk	418,6	-7,5	80,8	19,3	136,0	87,9	17,4	13,6	34	388	221	108	5	0,45
Bygdeforskning	30,8	-0,3	8,1	26,4	17,7	3,6	0,7	0,7	84	25	19	10	2	1,20
NILF	58,1	0,1	11,3	19,5	12,0	7,1	1,3		35	61	23	6		0,65
Nofima	527,0	35,5	83,2	15,8	229,2	165,6	41,2	28,2	26	335	193	98	4	0,42
SINTEF Fiskeri og havbruk	196,6	5,7	22,5	11,4	48,4	112,6	13,1	2,2	36	118	101	33	1	0,35
Skog og landskap	207,4	1,6	37,6	18,2	30,6	7,4	7,4	4,2	27	198	77	23	3	0,74
Veterinærinstituttet	323,0	-18,4	21,5	6,7	102,9	54,9	5,3	2,9	16	296	140	79	4	0,66
Sum institutter under finansieringsordningen	1 761,5	16,8	265,1	15,0	576,8	439,1	86,5	51,8	29	1 421	774	358	19	0,52
Havforskningsinstituttet	1 110,9	35,1			223,1		46,9	10,6	9	723	245	72	4	0,67
NIFES	156,5	1,6			65,5		1,1	0,5	12	142	59	34	6	0,63
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	1 267,4	36,7			288,5		48,0	11,2	10	865	304	106	10	0,66
SUM	3 028,9	53,5	265,1		865,3	439,1	134,5	62,9	21	2 286	1 079	464	29	0,56

1) Omfatter antall avlagte doktorgrader der minst 50 prosent av arbeidet er utført ved instituttet eller der instituttet har finansiert minst 50 prosent av arbeidet.

2) Årsverk utført av forskere/faglig personale

3) Ved Havforskningsinstituttet og NIFES omfatter bidragsinntektene både bidrags- og oppdragsinntekter.

Tabell 2 Inntekter i 2014 etter finansieringstype¹⁾. Mill. kr

	Nasjonale bidragsinntekter				Nasjonale oppdragsinntekter ³⁾				Internasjonale inntekter	Inntekter til forvaltnings - oppgaver	Øvrige inntekter fra driften	Finansinntekter m.m ²⁾	Totale inntekter
	Basisbevilgning	Norges forskningsråd	STIM-EU (Forskningsrådet)	Andre	Offentlig forvaltning	Næringsliv	Andre	Sum					
Bioforsk	80,8	62,2	0,5	73,3	30,5	57,4		87,9	17,4	80,0	16,5	0,1	418,8
Bygdeforskning	8,1	17,6		0,1	2,0	1,5	0,2	3,6	0,7		0,5	0,4	31,1
NILF	11,3	9,1		2,9	3,1	4,0		7,1	1,3	25,7	0,6	0,0	58,1
Nofima	83,2	52,2		177,0	7,9	157,7		165,6	41,2		7,8	1,6	528,6
SINTEF Fiskeri og havbruk	22,5	48,4			13,2	99,4		112,6	13,1			2,5	199,1
Skog og landskap	37,6	19,0		11,6	4,7	2,7		7,4	7,4	112,5	11,9		207,4
Veterinærinstituttet	21,5	29,9	0,1	72,8	41,0	13,9		54,9	5,3	137,6	0,8	0,2	323,2
Sum institutter under finansieringsordningen	265,1	238,5	0,6	337,7	102,4	336,5	0,2	439,1	86,5	355,8	38,2	4,8	1 766,3
Havforskningsinstituttet		104,1		119,0					46,9	593,9	247,1	0,5	1 111,4
NIFES		18,4		47,1					1,1	89,6	0,3		156,5
Sum institutter utenfor finansieringsordningen		122,4		166,1					48,0	683,5	247,4	0,5	1 267,9
SUM	265,1	360,9	0,6	503,8	102,4	336,5	0,2	439,1	134,5	1 039,3	285,6	5,3	3 034,2

1) Fordelingen av inntekter etter inntektstype er foreløpig og vil kunne bli endret.

2) Omfatter finansinntekter og ekstraordinære inntekter.

3) Ved Havforskningsinstituttet og NIFES omfatter bidragsinntektene både bidrags- og oppdragsinntekter.

Tabell 3 Driftsinntekter og driftsresultat. 2010-2014. Mill kr og prosent

	Driftsinntekter (mill kr.)					Driftsresultat (mill kr.)					Driftsresultat i prosent av driftsinntekter				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	438,5	415,4	399,9	424,4	418,6	13,6	9,3	-14,9	-13,3	-7,5	3,1	2,2	-3,7	-3,1	-1,8
Bygdeforskning	25,2	29,1	32,3	29,6	30,8	-0,4	-0,5	-0,3	-0,5	-0,3	-1,7	-1,6	-0,9	-1,7	-0,9
NILF	53,0	54,1	54,6	57,7	58,1	0,2	0,3	0,1	-0,4	0,1	0,4	0,6	0,3	-0,8	0,2
Nofima	464,4	501,2	494,8	505,0	527,0	-11,9	4,1	-18,8	10,2	35,5	-2,6	0,8	-3,8	2,0	6,7
SINTEF Fiskeri og havbruk	146,0	165,9	181,3	188,5	196,6	11,2	11,9	8,0	8,7	5,7	7,7	7,2	4,4	4,6	2,9
Skog og landskap	215,1	216,1	205,3	209,9	207,4	6,6	5,4	2,3	0,7	1,6	3,1	2,5	1,1	0,3	0,8
Veterinærinstituttet	316,8	346,8	365,5	353,4	323,0	0,7	0,7	-4,0	1,5	-18,4	0,2	0,2	-1,1	0,4	-5,7
Sum institutter under finansieringsordningen	1 659,0	1 728,7	1 733,8	1 768,6	1 761,5	20,0	31,2	-27,5	6,9	16,8	1,2	1,8	-1,6	0,4	1,0
Havforskningsinstituttet	841,6	873,3	917,9	1 043,4	1 110,9	0,2	1,4	-15,2	-5,9	35,1	0,0	0,2	-1,7	-0,6	3,2
NIFES	131,0	139,3	141,6	128,2	156,5	-4,5	4,7	14,6	-6,6	1,6	-3,4	3,4	10,3	-5,2	1,0
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	972,6	1 012,6	1 059,5	1 171,6	1 267,4	-4,3	6,2	-0,6	-12,5	36,7	-0,4	0,6	-0,1	-1,1	2,9
SUM	2 631,6	2 741,3	2 793,2	2 940,2	3 028,9	15,7	37,4	-28,1	-5,6	53,5	0,6	1,4	-1,0	-0,2	1,8

Tabell 4 Basisfinansiering 2010-2014. Mill. kr og i prosent av totale driftsinntekter.

	Basisfinansiering ¹⁾					Basisbevilgning som % av driftsinntekter				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	88,4	91,1	85,4	87,7	80,8	20	22	21	21	19
Bygdeforskning	7,9	8,6	8,6	8,9	8,1	31	30	27	30	26
NILF	11,4	12,3	11,9	12,1	11,3	22	23	22	21	20
Nofima	72,9	76,9	77,5	80,7	83,2	16	15	16	16	16
SINTEF Fiskeri og havbruk	18,8	17,8	20,6	21,6	22,5	13	11	11	11	11
Skog og landskap	37,8	39,6	40,8	41,0	37,6	18	18	20	20	18
Veterinærinstituttet	21,6	20,2	22,7	22,7	21,5	7	6	6	6	7
Sum institutter under finansieringsordningen	258,8	266,5	267,6	274,6	265,1	16	15	15	16	15
Havforskningsinstituttet										
NIFES										
Sum institutter utenfor finansieringsordningen										
SUM										

1) Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttsatsinger.

Tabell 5 Totale driftsinntekter etter finansieringskilde. 2010-2014. Mill kr

	Norges forskningsråd					Offentlig forvaltning					Næringsliv				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	132,4	124,8	135,2	151,3	143,5	181,3	188,7	173,8	170,9	161,1	101,5	75,4	60,6	73,1	80,1
Bygdeforskning	18,3	22,9	25,7	23,6	25,8	3,2	2,7	6,3	2,0	2,0	3,2	3,2	0,1	2,8	1,5
NILF	19,3	19,2	19,4	18,9	20,5	27,5	28,6	30,1	30,1	30,3	4,7	5,1	3,5	6,3	5,5
Nofima	159,5	169,8	148,5	137,8	135,3	143,5	149,7	158,6	156,0	170,2	127,4	149,0	146,2	175,7	172,4
SINTEF Fiskeri og havbruk	60,3	71,1	74,3	79,0	70,9	19,2	14,8	14,5	14,0	13,2	54,8	69,6	80,7	87,5	99,4
Skog og landskap	56,6	53,9	55,2	55,7	56,6	135,0	139,4	130,3	137,4	127,1	11,8	7,2	7,3	8,1	4,5
Veterinærinstituttet	69,2	75,1	61,8	56,8	51,6	206,1	226,6	254,0	217,8	235,7	26,2	24,6	22,6	39,9	29,6
Sum institutter under finansieringsordningen	515,7	536,8	520,2	523,2	504,1	715,8	750,4	767,6	728,1	739,5	329,5	334,0	321,0	393,3	392,9
Havforskningsinstituttet	83,5	86,6	86,0	108,8	104,1	548,0	599,2	646,4	721,2	894,4	43,9	34,9	43,9	44,2	36,9
NIFES	23,6	31,6	30,3	21,5	18,4	96,0	82,9	101,3	88,2	114,4	2,2	13,8	1,8	13,1	22,3
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	107,1	118,1	116,2	130,4	122,4	644,0	682,1	747,7	809,4	1 008,9	46,1	48,6	45,7	57,3	59,1
SUM	622,8	655,0	636,4	653,6	626,6	1 359,9	1 432,5	1 515,2	1 537,5	1 748,3	375,6	382,6	366,7	450,6	452,1

Tabell 5 forts

	Utlandet					Andre kilder					Sum driftsinntekter				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	19,9	10,2	13,3	13,3	17,4	3,4	16,4	17,2	15,8	16,5	438,5	415,4	399,9	424,4	418,6
Bygdeforskning		0,1	0,0	0,9	0,7	0,5	0,2	0,1	0,4	0,8	25,2	29,1	32,3	29,6	30,8
NILF	0,7	0,5	0,9	0,8	1,3	0,8	0,7	0,7	1,6	0,6	53,0	54,1	54,6	57,7	58,1
Nofima	28,9	22,0	30,3	28,7	41,2	5,1	10,8	11,2	6,8	7,8	464,4	501,2	494,8	505,0	527,0
SINTEF Fiskeri og havbruk	11,7	9,4	11,7	8,0	13,1		1,0				146,0	165,9	181,3	188,5	196,6
Skog og landskap	3,3	1,6	4,1	5,4	7,4	8,3	14,1	8,5	3,3	11,9	215,1	216,1	205,3	209,9	207,4
Veterinærinstituttet	9,1	11,2	15,8	23,9	5,3	6,2	9,3	11,3	15,1	0,8	316,8	346,8	365,5	353,4	323,0
Sum institutter under finansieringsordningen	73,6	54,9	76,1	81,0	86,5	24,3	52,5	49,0	43,0	38,4	1 659,0	1 728,7	1 733,8	1 768,6	1 761,5
Havforskningsinstituttet	72,2	55,1	53,5	52,6	46,9	94,0	97,6	88,0	116,6	28,7	841,6	873,3	917,9	1 043,4	1 110,9
NIFES	0,8	0,8	2,6	5,0	1,1	8,4	10,3	5,7	0,4	0,3	131,0	139,3	141,6	128,2	156,5
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	73,0	55,8	56,1	57,6	48,0	102,4	107,9	93,8	117,0	29,0	972,6	1 012,6	1 059,5	1 171,6	1 267,4
SUM	146,6	110,7	132,2	138,5	134,5	126,7	160,4	142,7	160,0	67,4	2 631,6	2 741,3	2 793,2	2 940,2	3 028,9

Tabell 5b Totale driftsinntekter etter finansieringskilde. 2010-2014. Andeler

	Norges forskningsråd					Offentlig forvaltning					Næringsliv				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	30	30	34	36	34	41	45	43	40	38	23	18	15	17	19
Bygdeforskning	73	79	80	80	84	13	9	20	7	7	13	11	0	9	5
NILF	36	36	36	33	35	52	53	55	52	52	9	9	6	11	9
Nofima	34	34	30	27	26	31	30	32	31	32	27	30	30	35	33
SINTEF Fiskeri og havbruk	41	43	41	42	36	13	9	8	7	7	38	42	45	46	51
Skog og landskap	26	25	27	27	27	63	64	63	65	61	5	3	4	4	2
Veterinærinstituttet	22	22	17	16	16	65	65	69	62	73	8	7	6	11	9
Sum institutter under finansieringsordningen	31	31	30	30	29	43	43	44	41	42	20	19	19	22	22
Havforskningsinstituttet	10	10	9	10	9	65	69	70	69	81	5	4	5	4	3
NIFES	18	23	21	17	12	73	60	72	69	73	2	10	1	10	14
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	11	12	11	11	10	66	67	71	69	80	5	5	4	5	5
SUM	24	24	23	22	21	52	52	54	52	58	14	14	13	15	15

Tabell 5b forts

	Utlandet					Andre				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	5	2	3	3	4	1	4	4	4	4
Bygdeforskning		0	0	3	2	2	1	0	1	2
NILF	1	1	2	1	2	1	1	1	3	1
Nofima	6	4	6	6	8	1	2	2	1	1
SINTEF Fiskeri og havbruk	8	6	6	4	7		1			
Skog og landskap	2	1	2	3	4	4	7	4	2	6
Veterinærinstituttet	3	3	4	7	2	2	3	3	4	0
Sum institutter under finansieringsordningen	4	3	4	5	5	1	3	3	2	2
Havforskningsinstituttet	9	6	6	5	4	11	11	10	11	3
NIFES	1	1	2	4	1	6	7	4	0	0
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	8	6	5	5	4	11	11	9	10	2
SUM	6	4	5	5	4	5	6	5	5	2

Tabell 6 Nasjonale oppdragsinntekter. 2012-2014. Mill kr

	Offentlig forvaltning			Næringsliv			Andre kilder			Sum		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Bioforsk	38,2	32,8	30,5	34,0	42,3	57,4				72,2	75,2	87,9
Bygdeforskning	6,3	2,0	2,0	0,1	2,8	1,5			0,2	6,4	4,7	3,6
NILF	7,0	4,7	3,1	3,5	5,0	4,0		1,0		10,5	10,6	7,1
Nofima	23,7	4,9	7,9	146,2	175,7	157,7				169,9	180,5	165,6
SINTEF Fiskeri og havbruk	14,5	14,0	13,2	80,7	87,5	99,4				95,3	101,5	112,6
Skog og landskap	18,8	2,6	4,7	7,3	4,2	2,7				26,0	6,8	7,4
Veterinærinstituttet	1,5		41,0	22,6	31,7	13,9				24,1	31,7	54,9
Sum institutter under finansieringsordningen	109,9	60,9	102,4	294,4	349,1	336,5		1,0	0,2	404,3	411,0	439,1
Havforskningsinstituttet												
NIFES												
Sum institutter utenfor finansieringsordningen												
SUM												

Oppdrag fra Norges forskningsråd inngår i offentlig forvaltning (fra 2013)

Tabell 6b Nasjonale oppdragsinntekter. 2012-2014. Andeler

	Offentlig forvaltning			Næringsliv			Andre kilder		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Bioforsk	53	44	35	47	56	65			
Bygdeforskning	99	41	54	1	59	40			6
NILF	67	44	43	33	47	57		9	
Nofima	14	3	5	86	97	95			
SINTEF Fiskeri og havbruk	15	14	12	85	86	88			
Skog og landskap	72	38	63	28	62	37			
Veterinærinstituttet	6		75	94	100	25			
Sum institutter under finansieringsordningen	27	15	23	73	85	77		0	0
Havforskningsinstituttet									
NIFES									
Sum institutter utenfor finansieringsordningen									
SUM									

Tabell 7 Finansiering fra utlandet etter kilde. 2010-2014. Mill kr

	EU-institusjoner					Næringsliv					Øvrige institusjoner og organisasjoner					Totale inntekter fra utlandet				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	4,0	10,2	12,2	7,0	13,6	0,7			3,6	0,9	15,2	1,1	2,7	2,9	19,9	10,2	13,3	13,3	17,4	
Bygdeforskning				0,9	0,7							0,1	0,0			0,1	0,0	0,9	0,7	
NILF	0,2							0,0			0,5	0,5	0,8	0,8	1,3	0,7	0,5	0,9	0,8	1,3
Nofima	15,8	11,0	19,6	16,0	28,2	12,2	10,9	10,4	12,4	12,8	0,8	0,1	0,3	0,3	0,3	28,9	22,0	30,3	28,7	41,2
SINTEF Fiskeri og havbruk	4,2	4,1	4,3	2,7	2,2	6,8	4,4	5,5	3,7	6,1	0,7	0,9	2,0	1,6	4,9	11,7	9,4	11,7	8,0	13,1
Skog og landskap	1,2	0,5		1,4	4,2	-0,2					2,3	1,1	4,1	4,0	3,2	3,3	1,6	4,1	5,4	7,4
Veterinærinstituttet	3,8	6,0	11,2	20,2	2,9	1,8	2,8	3,5	3,6	2,4	3,5	2,4	1,1		9,1	11,2	15,8	23,9	5,3	
Sum institutter under finansieringsordningen	29,2	31,8	47,3	48,2	51,8	21,3	18,1	19,3	23,3	22,2	23,1	5,1	9,4	9,4	12,5	73,6	54,9	76,1	81,0	86,5
Havforskningsinstituttet	16,5	11,7	15,1	18,3	10,6	2,0	3,6	3,1	5,7	7,1	53,7	39,7	35,3	28,6	29,2	72,2	55,1	53,5	52,6	46,9
NIFES				2,6	0,5			0,8	0,2	0,1	0,8	0,8	1,8	2,2	0,5	0,8	0,8	2,6	5,0	1,1
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	16,5	11,7	15,1	20,9	11,2	2,0	3,6	3,9	5,9	7,2	54,5	40,5	37,1	30,8	29,7	73,0	55,8	56,1	57,6	48,0
SUM	45,7	43,5	62,4	69,1	62,9	23,3	21,7	23,2	29,3	29,4	77,6	45,6	46,5	40,1	42,2	146,6	110,7	132,2	138,5	134,5

Tabell 8 Driftsinntekter per totale årsverk og per forskerårsverk 2010-2014. 1000 kr

	Driftsinntekter ¹⁾ per totale årsverk ²⁾					Driftsinntekter ¹⁾ per forskerårsverk ³⁾				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	1 064	1 008	968	1 020	1 079	1 940	1 863	1 762	1 837	1 894
Bygdeforskning	1 129	1 224	1 334	1 254	1 225	1 439	1 526	1 735	1 635	1 610
NILF	828	872	867	916	952	1 893	2 002	2 185	2 509	2 526
Nofima	1 085	1 191	1 307	1 366	1 575	2 062	1 997	2 328	2 414	2 726
SINTEF Fiskeri og havbruk	1 475	1 583	1 596	1 625	1 667	1 622	1 856	1 856	1 906	1 946
Skog og landskap	995	1 067	985	990	1 045	3 210	2 953	2 946	2 643	2 693
Veterinærinstituttet	943	1 038	1 101	1 065	1 091	2 200	2 312	2 373	2 280	2 307
Sum institutter under finansieringsordningen	1 052	1 108	1 131	1 154	1 240	2 080	2 076	2 155	2 171	2 275
Havforskningsinstituttet	1 280	1 302	1 312	1 437	1 537	3 557	3 724	3 788	4 319	4 533
NIFES	956	1 017	1 200	899	1 103	2 299	2 680	3 241	2 261	2 653
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	1 224	1 253	1 296	1 349	1 466	3 313	3 534	3 705	3 928	4 168
SUM	1 109	1 158	1 188	1 225	1 325	2 411	2 449	2 561	2 642	2 808

1) Inntekter knyttet til faglige aktiviteter som måtte være utført av andre enn instituttets egne medarbeidere inngår.

2) Årsverk utført av skipspersonell inngår i tallene ved Havforskningsinstituttet.

3) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 9 Basisfinansiering per årsverk utført av forskere/faglig personale 2010-2014. 1000 kr

	Basisbevilgning ¹⁾ per forskerårsverk ²⁾				
	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	391	408	376	380	366
Bygdeforskning	452	452	462	489	426
NILF	407	455	476	527	493
Nofima	324	307	365	386	430
SINTEF Fiskeri og havbruk	208	200	211	218	223
Skog og landskap	565	540	586	516	489
Veterinærinstituttet	150	135	148	146	153
Sum institutter under finansieringsordningen	324	320	333	337	342
Havforskningsinstituttet					
NIFES					
Sum institutter utenfor finansieringsordningen					
SUM					

1) Basisfinansiering omfatter grunnbevilgning og strategiske instituttprogrammer.

2) Gjelder årsverk utført av forskere og annet faglig personale.

Tabell 10 Disponering av grunnbevilgningen 2014. Mill kr

	Strategisk instituttsatsning	Forprosjekt Ideutvikling	Egenandel i orskningsprosjekter	Nettverksbygging	Vitenskapelig utstyr	Sum basisbevilgning	Herav til int. samarbeid
Bioforsk	30,0	19,8	6,0	22,0	3,0	80,8	9,7
Bygdeforskning	2,5	0,6		5,0		8,1	0,4
NILF	3,8	1,3	0,3	6,0		11,3	1,0
Nofima	11,4	29,4	11,4	30,9		83,2	8,3
SINTEF Fiskeri og havbruk	17,8		1,3	3,4		22,5	1,8
Skog og landskap	12,8	1,9	12,5	10,3	0,1	37,6	3,8
Veterinærinstituttet	7,1	1,0	3,0	10,4		21,5	6,4
Sum institutter under finansieringsordningen	85,5	54,0	34,4	88,1	3,1	265,0	31,4
Havforskningsinstituttet							
NIFES							
Sum institutter utenfor finansieringsordningen							
SUM							

1) Inkludert kvalitetssikring, publisering og formidling.

Tabell 11 Totale årsverk, årsverk utført av forskere/faglig personale og årsverk utført av forskere/faglig personale i % av totale årsverk. 2010-2014.

	2010					2011					2012				
	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total
Bioforsk	412	211	226	106	55	412	211	223	104	54	413	211	227	108	55
Bygdeforskning	22	13	18	9	78	24	13	19	10	80	24	14	19	10	77
NILF	64	23	28	5	44	62	25	27	7	44	63	24	25	6	40
Nofima	428	242	225	111	53	421	242	251	131	60	379	205	213	102	56
SINTEF Fiskeri og havbruk	99	30	90	25	91	105	38	89	27	85	114	39	98	28	86
Skog og landskap	216	87	67	22	31	203	77	73	23	36	209	79	70	23	33
Veterinærinstituttet	336	222	144	75	43	334	221	150	79	45	332	217	154	83	46
Sum institutter under finansieringsordningen	1 577	828	798	353	51	1 560	827	833	381	53	1 533	789	805	360	52
Havforskningsinstituttet	658	220	237	64	36	671	225	235	68	35	700	238	242	72	35
NIFES	137	86	57	28	42	137	85	52	26	38	118	73	44	24	37
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	795	306	294	92	37	808	310	287	94	35	818	312	286	96	35
SUM	2 372	1 134	1 091	446	46	2 368	1 137	1 119	474	47	2 350	1 101	1 091	455	46

Tabell 11 forts

	2013					2014				
	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total	Årsverk totalt	Herav kvinner	Forsker-årsverk totalt	Herav kvinner	Forskere i % av total
Bioforsk	416	213	231	112	56	388	196	221	108	57
Bygdeforskning	24	14	18	10	77	25	14	19	10	76
NILF	63	24	23	6	37	61	23	23	6	38
Nofima	370	202	209	105	57	335	186	193	98	58
SINTEF Fiskeri og havbruk	116	42	99	31	85	118	44	101	33	86
Skog og landskap	212	76	79	24	37	198	74	77	23	39
Veterinærinstituttet	332	219	155	84	47	296	195	140	79	47
Sum institutter under finansieringsordningen	1 533	789	815	371	53	1 421	731	774	358	54
Havforskningsinstituttet	726	247	242	71	33	723	240	245	72	34
NIFES	143	89	57	32	40	142	94	59	34	42
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	869	336	298	103	34	865	333	304	106	35
SUM	2 401	1 125	1 113	474	46	2 286	1 065	1 079	464	47

Totale årsverk ved Havforskningsinstituttet er inklusive skipspersonell.

Tabell 12 Antall ansatte i hovedstilling med doktorgrad. 2010-2014

	2010			2011			2012			2013			2014			Ansatte med doktorgrad per forskerårsverk				
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	60	97	157	65	96	161	73	96	169	75	94	169	71	82	153	0,69	0,72	0,74	0,73	0,69
Bygdeforskning	7	4	11	7	6	13	8	6	14	8	7	15	8	7	15	0,63	0,68	0,75	0,83	0,79
NILF	5	13	18	4	12	16	3	13	16	3	13	16	4	11	15	0,64	0,59	0,64	0,70	0,65
Nofima	77	73	150	87	77	164	79	74	153	82	67	149	77	66	143	0,67	0,65	0,72	0,71	0,74
SINTEF Fiskeri og havbruk	14	34	48	17	33	50	14	36	50	15	32	47	20	32	52	0,53	0,56	0,51	0,48	0,51
Skog og landskap	19	41	60	18	37	55	22	44	66	25	53	78	22	46	68	0,90	0,75	0,95	0,98	0,88
Veterinærinstituttet	55	56	111	63	60	123	65	63	128	68	60	128	65	48	113	0,77	0,82	0,83	0,83	0,81
Sum institutter under finansieringsordningen	237	318	555	261	321	582	264	332	596	276	326	602	267	292	559	0,70	0,70	0,74	0,74	0,72
Havforskningsinstituttet	46	128	174	50	132	182	59	139	198	65	150	215	67	143	210	0,74	0,78	0,82	0,89	0,86
NIFES	19	23	42	17	23	40	26	20	46	18	21	39	26	22	48	0,74	0,77	1,05	0,69	0,81
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	65	151	216	67	155	222	85	159	244	83	171	254	93	165	258	0,74	0,77	0,85	0,85	0,85
SUM	302	469	771	328	476	804	349	491	840	359	497	856	360	457	817	0,71	0,72	0,77	0,77	0,76

Tabell 13 Doktorgrader avlagt av personer tilknyttet instituttet 2013-2014

	2013						2014					
	Totalt antall avlagte doktorgrader			Antall avlagte doktorgrader med over 50% instituttbidrag ¹⁾			Totalt antall avlagte doktorgrader			Antall avlagte doktorgrader med over 50% instituttbidrag ¹⁾		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
Bioforsk	5	2	7	5	2	7	2	3	5	2	3	5
Bygdeforskning							1	1	2	1	1	2
NILF												
Nofima	7	3	10	7	3	10	2	2	4	2	2	4
SINTEF Fiskeri og havbruk	3	1	4	2	1	3	1	1	2	1		1
Skog og landskap		1	1		1	1	2	1	3	2	1	3
Veterinærinstituttet	5	5	10	5	5	10	4		4	4		4
Sum institutter under finansieringsordningen	20	12	32	19	12	31	12	8	20	12	7	19
Havforskningsinstituttet	5	2	7	4	2	6	2	2	4	2	2	4
NIFES	1		1	1		1	5	2	7	4	2	6
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	6	2	8	5	2	7	7	4	11	6	4	10
SUM	26	14	40	24	14	38	19	12	31	18	11	29

¹⁾ Omfatter antall avlagte doktorgrader der minst 50 prosent av arbeidet er utført ved instituttet eller der instituttet har finansiert minst 50 prosent av arbeidet.

Tabell 14 Instituttets styre, institutt- og forskningsledelse og kvinneandeler i 2014

	Instituttets styre		Instituttledelse		Forskningsledelse		Andel kvinner av totale årsverk Prosent	Andel kvinner av faglig personale (FoU-årsverk) Prosent	Andel kvinner blant ansatte med doktorgrad Prosent	Andel kvinner blant avlagte doktorgrader Prosent
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner				
Bioforsk	3	4	3	3	26	6	51	49	46	40
Bygdeforskning	6	3	1	3		2	55	52	53	50
NILF	4	3	5		3		38	26	27	
Nofima	5	6	4	2	7	8	55	51	54	50
SINTEF Fiskeri og havbruk	6	3	7	3			38	33	38	50
Skog og landskap	4	3	5	3	12	7	37	30	32	67
Veterinærinstituttet	4	3	3	3		1	66	56	58	100
Sum institutter under finansieringsordningen	32	25	28	17	48	24	51	46	48	60
Havforskningsinstituttet			9	2	17		33	29	32	50
NIFES			3	2	3	7	66	58	54	71
Sum institutter utenfor finansieringsordningen			12	4	20	7	39	35	36	64
SUM	32	25	40	21	68	31	47	43	44	61

Tabell 15 Avgang og tilvekst av forskere/faglig personale i 2014.

	Avgang til:						Sum
	Næringsliv	UoH	Andre forskningsinstitutt	Off. virksomhet	Utland	Annet	
Bioforsk	4	1		4	3	7	19
Bygdeforskning	1			1		1	3
NILF	3	1		1			5
Nofima	13	3		8	3	11	38
SINTEF Fiskeri og havbruk	6	2				1	9
Skog og landskap	2			1			3
Veterinærinstituttet	10		8	6	3	20	47
Sum institutter under finansieringsordningen	39	7	8	21	9	40	124
Havforskningsinstituttet	4	4	1	3	1	25	38
NIFES	1					3	4
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	5	4	1	3	1	28	42
SUM	44	11	9	24	10	68	166

	Tilvekst fra:						
	Næringsliv	UoH	Andre forskningsinstitutt	Off. virksomhet	Utland	Nyutdannede	Annet
Bioforsk	2	1				5	3
Bygdeforskning							
NILF					3	1	
Nofima	1	6	1			3	
SINTEF Fiskeri og havbruk	3	3		1		4	
Skog og landskap					2		
Veterinærinstituttet	3		4	4	3		3
Sum institutter under finansieringsordningen	9	10	5	5	8	13	6
Havforskningsinstituttet	4	2	2		3	2	2
NIFES	2	1		6	1	3	
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	6	3	2	6	4	5	2
SUM	15	13	7	11	12	18	8

Tabell 16 Årsverk utført ved annen institusjon av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved instituttet. 2014.

	Forskere ansatt i hovedstilling ved instituttet med bistilling i:			Sum
	Næringslivet	UoH	Annet forskingsmiljø	
Bioforsk	0,9	1,5	0,4	2,8
Bygdeforskning		0,8		0,8
NILF				
Nofima	0,6	3,1		3,7
SINTEF Fiskeri og havbruk		1,4		1,4
Skog og landskap		0,6		0,6
Veterinærinstituttet		1,0		1,0
Sum institutter under finansieringsordningen	1,5	8,4	0,4	10,3
Havforskningsinstituttet		2,5	0,4	2,9
NIFES		2,0		2,0
Sum institutter utenfor finansieringsordningen		4,5	0,4	4,9
SUM	1,5	12,9	0,8	15,2

Tabell 17 Årsverk utført ved instituttet av forskere/faglig personale ansatt i hovedstilling ved annen institusjon. 2014.

	Arbeid utført i bistilling ved instituttet av forskere med hovedstilling i :			
	Næringslivet	UoH	Annet forskningsmiljø	Sum
Bioforsk	0,4	2,0	0,3	2,7
Bygdeforskning		0,8		0,8
NILF		1,0		1,0
Nofima		3,5	0,2	3,7
SINTEF Fiskeri og havbruk				
Skog og landskap		0,7		0,7
Veterinærinstituttet		0,7	0,2	0,9
Sum institutter under finansieringsordningen	0,4	8,7	0,7	9,8
Havforskningsinstituttet		2,0	0,2	2,2
NIFES		0,1	0,1	0,2
Sum institutter utenfor finansieringsordningen		2,1	0,3	2,4
SUM	0,4	10,8	1,0	12,2

Tabell 18 Veiledning og forskerutdanning i 2014

	Doktorgradskandidater/-studenter tilknyttet instituttet			Ansatte i hovedstilling som har vært veiledere for doktorgradsstudenter			Avlagte doktorgrader der instituttet har bidratt med veiledning			Antall mastergradsstudenter med arbeidsplass ved instituttet			Ansatte i hovedstilling som har vært veiledere for mastergradsstudenter		
	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum	Kvinner	Menn	Sum
Bioforsk	11	9	20	2	3	5	2	3	5	2	2	4	7	6	13
Bygdeforskning	3	2	5							6		6	2	1	3
NILF	1	4	5							3	2	5	3	2	5
Nofima	11	8	19	18	24	42	5	3	8	26	12	38	29	22	51
SINTEF Fiskeri og havbruk	3	2	5	3	4	7				4	1	5	8	14	22
Skog og landskap	3	5	8	2	15	17	1		1	3	7	10	1	11	12
Veterinærinstituttet	8	2	10	13	12	25	5	1	6	4	9	13	6	5	11
Sum institutter under finansieringsordningen	40	32	72	38	58	96	13	7	20	48	33	81	56	61	117
Havforskningsinstituttet	6	5	11	5	21	26	2	2	4	2	14	16	1	20	21
NIFES	6	2	8	10	5	15	5	2	7	12	2	14	15	10	25
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	12	7	19	15	26	41	7	4	11	14	16	30	16	30	46
SUM	52	39	91	53	84	137	20	11	31	62	49	111	72	91	163

Tabell 19 Utenlandske gjesteforskere ved instituttene i 2014. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

	Norden		EU		Øvrig Europa		USA		Canada		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
Bioforsk			7	21	1	2	1	2			2	12			11	37
Bygdeforskning																
NILF																
Nofima			4	14							2	12			6	26
SINTEF Fiskeri og havbruk																
Skog og landskap					3	21			1	5					4	26
Veterinærinstituttet					1	4					1	3	1	3	3	10
Sum institutter under finansieringsordningen			11	35	5	27	1	2	1	5	5	27	1	3	24	99
Havforskningsinstituttet	5	16	4	8											9	24
NIFES			1	16							1	5	1	12	3	33
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	5	16	5	24							1	5	1	12	12	57
SUM	5	16	16	59	5	27	1	2	1	5	6	32	2	15	36	156

Tabell 20 Instituttforskere med utenlandsopphold i 2014. Antall forskere og oppholdenes varighet i måneder.

	Norden		EU		Øvrig Europa		USA		Canada		Asia		Annet		Totalt	
	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd	Antall	Mnd
Bioforsk	1	7	2	4	1	5							1	3	5	19
Bygdeforskning																
NILF			1	6			1	5							2	11
Nofima																
SINTEF Fiskeri og havbruk													1	8	1	8
Skog og landskap							2	7	3	18					5	25
Veterinærinstituttet							3	10							3	10
Sum institutter under finansieringsordningen	1	7	3	10	1	5	6	22	3	18			2	11	16	73
Havforskningsinstituttet							1	12	2	24	1	2			4	38
NIFES			1	7											1	7
Sum institutter utenfor finansieringsordningen			1	7			1	12	2	24	1	2			5	45
SUM	1	7	4	17	1	5	7	34	5	42	1	2	2	11	21	118

Tabell 21 Anslått fordeling av totalt antall prosjekter/oppdrag |

	Prosjektstørrelse								Totalt	
	0 - 0,5 mill. kr		0,5 - 2,0 mill. kr		2,0 - 5,0 mill. kr		> 5 mill. kr			
	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr
Bioforsk	826	109,3	200	197,0	29	92,8	7	46,6	1 062	445,6
Bygdeforskning	8	1,7	5	0,9	8	3,9	13	14,0	34	20,4
NILF	16	0,5	25	3,1	26	5,8	9	11,4	76	20,7
Nofima	339	28,1	137	67,5	93	87,0	43	73,3	612	255,9
SINTEF Fiskeri og havbruk	385	45,4	84	40,6	60	91,3	2	19,4	531	196,6
Skog og landskap	157	11,6	86	23,3	45	18,1	26	37,8	314	90,8
Veterinærinstituttet	237	31,0	70	74,4	13	42,7	7	57,5	327	205,6
Sum institutter under finansieringsordningen	1 968	227,5	607	406,7	274	341,5	107	259,9	2 956	1 235,6
Havforskningsinstituttet	57	0,2	130	8,0	187	41,3	308	848,1	682	897,5
NIFES	66	13,6	32	34,6	20	61,0	4	31,2	122	140,4
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	123	13,8	162	42,6	207	102,3	312	879,3	804	1 037,9
SUM	2 091	241,3	769	449,2	481	443,8	419	1 139,2	3 760	2 273,4

Tabell 22 Anslått fordeling av nye prosjekter i 2014 fordelt etter prosjektstørrelse. Antall prosjekter og mill. kr.

	Prosjektstørrelse								Totalt	
	0 - 0,5 mill. kr		0,5 - 2,0 mill. kr		2,0 - 5,0 mill. kr		> 5 mill. kr			
	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr	Antall	Mill kr
Bioforsk	212	30,7	38	39,4	8	25,6	2	12,0	260	107,7
Bygdeforskning	4	1,3	5	2,9	4	12,4	3	38,8	16	55,4
NILF	25	4,8	7	6,8	1	2,1	3	21,9	36	35,5
Nofima	223	22,8	56	63,7	22	73,9	11	107,5	312	268,0
SINTEF Fiskeri og havbruk	193	38,6	38	33,1	13	41,2	4	41,5	248	154,3
Skog og landskap	39	7,2	15	20,8	10	25,5			64	53,4
Veterinærinstituttet										
Sum institutter under finansieringsordningen	696	105,3	159	166,7	58	180,7	23	221,8	936	674,4
Havforskningsinstituttet	6	0,3	21	4,4	30	33,7	48	652,5	105	690,9
NIFES	15	5,6	5	7,5	3	11,2	2	21,3	25	45,5
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	21	5,9	26	11,8	33	44,9	50	673,8	130	736,4
SUM	717	111,2	185	178,5	91	225,6	73	895,5	1 066	1 410,8

Tabell 23 Antall vitenskapelige publikasjoner 2013-2014

	2013						2014							
	Artikler i periodika eller serier		Artikler i antologier		Monografi		Sum	Artikler i periodika eller serier		Artikler i antologier		Monografi		Sum
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 1	Nivå 2	
Bioforsk	118	21	26	1			166	146	21	9			1	177
Bygdeforskning	13	2	12	1			28	9	7					16
NILF	19	1	1				21	23	3					26
Nofima	143	26	4				173	139	12	9	1			161
SINTEF Fiskeri og havbruk	43	4	9				56	33	8	1				42
Skog og landskap	71	8	8	1			88	77	13					90
Veterinærinstituttet	83	40	2				125	84	35	7				126
Sum institutter under finansieringsordningen	490	102	62	3			657	511	99	26	1		1	638
Havforskningsinstituttet	212	43	5				260	204	30	5	5	1		245
NIFES	59	4	1				64	47	11					58
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	271	47	6				324	251	41	5	5	1		303
SUM	761	149	68	3			981	762	140	31	6	1	1	941

Tabell 24 Publikasjonspoeng og poeng per årsverk utført av forskere/faglig personale. 2010-2014

	Publikasjonspoeng					Publikasjonspoeng per forskerårsverk				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Bioforsk	83,4	86,6	98,1	100,4	98,8	0,37	0,39	0,43	0,43	0,45
Bygdeforskning	20,3	33,0	22,8	17,6	22,9	1,16	1,73	1,22	0,97	1,20
NILF	12,2	20,8	11,3	12,8	14,9	0,44	0,77	0,45	0,56	0,65
Nofima	146,9	139,7	140,8	119,6	81,3	0,65	0,56	0,66	0,57	0,42
SINTEF Fiskeri og havbruk	15,7	30,7	26,6	30,7	34,9	0,17	0,34	0,27	0,31	0,35
Skog og landskap	27,5	43,3	61,6	51,4	56,6	0,41	0,59	0,88	0,65	0,74
Veterinærinstituttet	79,6	92,3	102,4	105,5	92,7	0,55	0,62	0,67	0,68	0,66
Sum institutter under finansieringsordningen	385,7	446,3	463,6	438,1	402,1	0,48	0,54	0,58	0,54	0,52
Havforskningsinstituttet	112,1	118,3	157,8	145,8	163,3	0,47	0,50	0,65	0,60	0,67
NIFES	51,6	62,1	43,3	38,4	37,1	0,91	1,19	0,99	0,68	0,63
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	163,7	180,4	201,1	184,2	200,4	0,56	0,63	0,70	0,62	0,66
SUM	549,4	626,7	664,7	622,3	602,5	0,50	0,56	0,61	0,56	0,56

Tabell 25 Annen formidling 2014

	Fagbøker, lærebøker, andre selvstendige utgivelser	Kapitler og artikler i bøker, lærebøker, allmenntids-skrifter med mer	Rapporter			Foredrag/fremleggelse av paper/poster	Populærvit. artikler og foredrag	Ledere, kommentarer, anmeldelser, kronikker ol	Konferanser, seminarer der instituttet har medvirket i arr.
			Egen rapportserie	Ekstern rapportserie	Til oppdrags-givere				
Bioforsk	2	110	95	9		590	160	11	25
Bygdeforskning	2	7	11	4		71	120	33	4
NILF		14	23	5	4	97	31	12	4
Nofima		48	51	14	169	375	50	23	9
SINTEF Fiskeri og havbruk			52		34	4		12	18
Skog og landskap	3	23	27	9		224	67	53	12
Veterinærinstituttet	2	44	40	9		92	14	37	6
Sum institutter under finansieringsordningen	9	246	299	50	207	1453	442	181	78
Havforskningsinstituttet	12	18	48	37		194	46	33	15
NIFES			20	4	21	121	63	5	
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	12	18	68	41	21	315	109	38	15
SUM	21	264	367	91	228	1768	551	219	93

Tabell 26 Nyetableringer 2014

	Bedriftsnavn	Bransje	Ansatte per 31.12.2014
Bioforsk	Pharmaplants AS	Biotek.	Ingen
Nofima	Health Boost AS	Næringsmiddel	Ingen
SINTEF Fiskeri og havbruk	C-Feed AS	Industri	3
Skog og landskap	Forest Vision AS	Industridesign	Ingen

Tabell 27 Lisenser og patenter 2014

	Antall patentsøknader		Antall meddelte patenter	Antall nye lisenser solgt	Samlede lisensinntekter (1000 kr)
	Norge	Utlandet			
Bioforsk		1	1	6	470
Bygdeforskning					
NILF				6	146
Nofima		2	1	1	267
SINTEF Fiskeri og havbruk	1				342
Skog og landskap					
Veterinærinstituttet	2	4		1	140
Sum institutter under finansieringsordningen	3	7	2	14	1 365
Havforskningsinstituttet					
NIFES					
Sum institutter utenfor finansieringsordningen					
SUM	3	7	2	14	1 365

Tabell 28 Driftsinntekter i 2014, eksklusive inntekter overført til andre, fordelt på finansieringstype. Mill. kr

	Nasjonale bidragsinntekter				Nasjonale oppdragsinntekter ¹⁾				Utlandet	Inntekter til forvaltningsoppgaver	Øvrige inntekter fra driften	Totale driftsinntekter, ekskl inntekter overført til andre
	Basisbevilgning	Forskningsrådet	Andre	Sum	Offentlig forvaltning	Næringsliv	Andre	Sum				
Bioforsk	80,8	62,2	73,8	136,0	30,5	57,4		87,9	17,4	80,0	16,5	418,6
Bygdeforskning	8,1	13,6	0,1	13,7	1,7	1,4	0,2	3,3	0,7		0,5	26,4
NILF	11,3	9,1	2,9	12,0	3,1	4,0		7,1	1,3	25,7	0,6	58,1
Nofima	83,2	44,9	148,2	193,2	7,9	146,2		154,0	39,9		7,8	478,1
SINTEF Fiskeri og havbruk	22,5	20,7		20,7	10,7	75,7		86,4	11,1			140,7
Skog og landskap	37,6	19,0	11,6	30,6	4,7	2,7		7,4	7,4	112,5	11,9	207,4
Veterinærinstituttet	21,5	29,9	72,9	102,9	41,0	13,9		54,9	5,3	137,6	0,8	323,0
Sum institutter under finansieringsordningen	265,1	199,5	309,5	509,0	99,6	301,3	0,2	401,2	83,2	355,8	38,2	1 652,4
Havforskningsinstituttet		72,0	99,1	171,1					46,5	593,9	247,1	1 058,5
NIFES		18,4	47,1	65,5					1,1	89,6	0,3	156,5
Sum institutter utenfor finansieringsordningen		90,3	146,2	236,5					47,6	683,5	247,4	1 215,0
SUM	265,1	289,8	455,7	745,5	99,6	301,3	0,2	401,2	130,8	1 039,3	285,6	2 867,4

1) Ved Havforskningsinstituttet og NIFES omfatter bidragsinntektene både bidrags- og oppdragsinntekter.

Tabell 29 Eiendeler og egenkapital og gjeld i 2014. Mill. kr

	Eiendeler			Egenkapital og gjeld		
	Anleggs-midler	Omløps- midler	Sum eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Sum egen- kapital og gjeld
Bioforsk	49,4	161,3	210,8	69,4	141,3	210,8
Bygdeforskning	2,8	18,6	21,5	8,6	12,9	21,5
NILF	0,4	35,7	36,0	15,5	20,5	36,0
Nofima	54,6	199,8	254,5	65,4	189,1	254,5
SINTEF Fiskeri og havbruk	35,9	106,7	142,6	66,7	75,9	142,6
Skog og landskap	11,4	135,3	146,7	34,0	112,7	146,7
Veterinærinstituttet	9,4	106,1	115,5	-2,3	117,8	115,5
Sum institutter under finansieringsordningen	164,0	763,6	927,5	257,3	670,3	927,5
Havforskningsinstituttet	855,6	174,8	1 030,3		1 030,3	1 030,3
NIFES	28,6	16,8	45,5		45,5	45,5
Sum institutter utenfor finansieringsordningen	884,2	191,6	1 075,8		1 075,8	1 075,8
SUM	1 048,2	955,2	2 003,3	257,3	1 746,0	2 003,3

Norges forskningsråd

Drammensveien 288

Postboks 564

1327 Lysaker

Telefon +47 22 03 70 00

Telefaks +47 22 03 70 01

post@forskningsradet.no

www.forskningsradet.no

Omslagsdesign: Design et cetera AS

Oslo, juni 2015

ISBN 978-82-12-03429-7 (pdf)

Publikasjonen kan lastes ned fra
www.forskningsradet.no/publikasjoner